

Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG 2025-2029

"Samenwerken in de uitvoering"

H₂ import

PROGRAMMABUREAU
NZKG

PROGRAMMABUREAU
N7KKG

Rijksoverheid

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ministerie Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening

Rijkswaterstaat

× Gemeente
× Amsterdam

Gemeente
Beverwijk

Gemeente
Haarlemmermeer

gemeente Heemskerk

GEMEENTE
VELSEN

gemeente Zaanstad
ZNSTD

Port of Amsterdam

TATA STEEL

Zeehaven IJmuiden NV

waterschap
amstel gooi en vecht

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Hoogheemraadschap van
Rijnland

UITVOERINGSAGENDA NOVEX-NZKG

“Samenwerken in de uitvoering”

Met deze Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG 2025-2029 geven de gezamenlijke partijen, verbonden in het Bestuursplatform NZKG, uitvoering aan de integrale koers die zij hebben vastgelegd in het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023). De Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG is het vervolg op dit Ontwikkelperspectief.

Deze Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG beschrijft niet alles wat in het Noordzeekanaalgebied ten uitvoering wordt gebracht, maar richt zich met name op de onderdelen waarvoor samenwerking en beleidsafstemming noodzakelijk zijn. Het Bestuursplatform NZKG is de bestuurlijke tafel waar het Rijk, regionale overheden en private partners in het Noordzeekanaalgebied de samenwerking bespreken en indien nodig verdere stappen zetten voor het realiseren van gemeenschappelijke opgaven.

Op 9 december 2024 hebben onderstaande partijen met de Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG 2025-2029 ingestemd en deze onderschreven als leidraad voor het handelen en voor verdere samenwerking:

De publieke partijen:

- Ministerie van Economische Zaken
- Ministerie van Klimaat en Groene Groei
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- Rijkswaterstaat

- Provincie Noord-Holland
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Beverwijk
- Gemeente Haarlemmermeer
- Gemeente Heemskerk
- Gemeente Velsen
- Gemeente Zaanstad

- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De private partijen:

- Port of Amsterdam
- Tata Steel
- Zeehaven IJmuiden N.V.

NOVEX-aanpak Noordzeekanaalgebied

Bestuursopdracht

De NOVEX-aanpak Noordzeekanaalgebied wordt uitgevoerd in opdracht van het Rijk om een gebiedsgerichte uitwerking te maken van de Nationale Omgevingsvisie (2020). Deze bestuursopdracht bevestigt het belang van het Noordzeekanaalgebied voor het realiseren van grote en geïntegreerde (transitie)opgaven in de fysieke leefomgeving, waarbij nationale belangen onmiskenbaar zijn¹. Doel van de NOVEX-aanpak is om te komen tot een gezamenlijke aanpak van overheden en andere partijen voor de uitvoering van nationale opgaven. In het Noordzeekanaalgebied bestaat een grote intrinsieke behoefte en urgentie aan een gezamenlijke gebiedsgerichte aanpak. Daarom is deze NOVEX-aanpak vanaf 2021 uitgewerkt onder verantwoordelijkheid van het Bestuursplatform NZKG en het toenmalige ministerie van Economische Zaken en Klimaat (inmiddels het ministerie van Economische Zaken).

Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023)

Rijk en regio hebben hiervoor op 19 december 2023 het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied vastgesteld. Dit beschrijft de nieuwe gezamenlijke koers voor een integrale aanpak in het Noordzeekanaalgebied.

Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG (2024) & Regionale Investeringsagenda NOVEX-NZKG (2025)

Deze Uitvoeringsagenda 2025-2029 werkt de gezamenlijke koers uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023) uit in concrete uitvoeringsprojecten waarvoor samenwerking nodig is. Voor het versterken van de uitvoeringskracht en het borgen van de integrale aanpak voegen de gezamenlijke partijen in deze uitvoeringsagenda zes specifieke uitvoeringsafspraken toe.

Tegelijk wordt gewerkt aan een Regionale Investeringsagenda (RIA) NOVEX-NZKG. Deze RIA heeft als doel om een overzicht te geven van de investeringen die de komende jaren nodig zijn in het Noordzeekanaalgebied. Op basis van de RIA werken Rijk en regio samen om deze investeringen in het gebied te realiseren. Deze Regionale Investeringsagenda NOVEX-NZKG wordt vastgesteld, wanneer de investeringen van het Rijk in dit gebied concreet zijn gemaakt.

Metropoolregio Amsterdam / Ruimtelijk arrangement tussen Rijk en Provincie Noord-Holland

Naast de Uitvoeringsagenda en de Regionale Investeringsagenda NOVEX-NZKG hebben Rijk en regio vanuit de NOVEX-systematiek twee vergelijkbare producten in voorbereiding. De Metropoolregio Amsterdam (MRA) werkt met het Rijk aan een Uitvoeringsagenda voor de verstedelijkingsregio NOVEX-MRA en de provincie Noord-Holland werkt met het Rijk aan een 'ruimtelijk arrangement'. Deze Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG is de gebiedsgerichte aanvulling op deze twee NOVEX-producten.

Producten op basis van de NOVEX - Aanpak NZKG

Vervolgproces

Met de vaststelling van de Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG gaat de NOVEX-aanpak NZKG de komende jaren verder als Uitvoeringsprogramma. De partijen betrokken bij het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied bespreken de voortgang in het Bestuursplatform NZKG en de voorbereidende Bestuurscommissies Ruimte en Verduurzaming Industrie en Energietransitie in het NZKG. Deze programmatische aanpak wordt voorbereid vanuit het Programmabureau NZKG. Van de aangesloten partijen wordt verwacht dat zij hun acties en ingrepen in de ruimte richten op de realisatie van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023). Op basis van deze Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG, en op basis van de geuite wensen en opvattingen van gemeenteraden en Provinciale Staten op het Ontwikkelperspectief, kunnen zij elkaar daarop aanspreken en hun beleidsinspanningen coördineren. Het Bestuursplatform NZKG is het gremium waarin deze beleidscoördinatie wordt besproken. Door deze bestuurlijke samenwerking, gebaseerd op de integrale NOVEX-aanpak, worden nationale opgaven voortvarend gerealiseerd in het Noordzeekanaalgebied.

Het gezamenlijke koersdocument – het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023) – wordt na 2027 herijkt. Na deze herijking worden ook de Uitvoeringsagenda en de Regionale Investeringsagenda NOVEX-NZKG geactualiseerd voor een nieuwe periode. Tegelijkertijd is er het besef dat het NZKG een dynamisch gebied is waarbij we om koers te houden rekening moeten houden met voortschrijdend inzicht en eventueel aanvullende projecten.

INHOUD

NOVEX-aanpak Noordzeekanaalgebied	4
1 Inleiding	
1.1 Grote opgaven in het Noordzeekanaalgebied	9
1.2 Uitvoering van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied	10
1.3 Programmatische aanpak	13
1.4 Leeswijzer	13
2 Samenhang en samenwerking	
2.1 Werken vanuit de integrale NOVEX-aanpak NZKG	15
2.2 Samenhang in de IJmond	16
2.3 Integrale aanpak in het landschap van het NZKG	21
2.4 Samenhang rond de haven- & industriegebieden van Amsterdam en Zaanstad	27
3 Projecten NOVEX-NZKG	
3.1 Gezondere leefomgeving	38
3.2 Milieuruimte voor energie- en circulaire transitie	42
3.3 Haven- & Industriegebieden	44
3.4 Woningbouw	50
3.5 Netwerken voor energietransitie & circulaire economie	54
3.6 Landschap & ecologie	58
3.7 Water- & bodemsysteem	60
Bestuurlijke verantwoording	68
Colofon	69

Inleiding

1.1 Grote opgaven in het Noordzeekanaalgebied	p9
1.2 Uitvoering van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied	p10
1.3 Programmatische aanpak	p13
1.4 Leeswijzer	p13

1.1 Grote opgaven in het Noordzeekanaalgebied

Het Noordzeekanaal is al 150 jaar de levensader van dit gebied. Het kanaal is aangelegd om de Amsterdamse haven bereikbaar te houden en toegankelijk te maken voor steeds grotere schepen. De oorspronkelijke verbinding via de Zuiderzee werd steeds kwetsbaarder door verzanding en de continue schaalvergroting van schepen.

Deze kanaalverbinding van Amsterdam via de IJmond naar de Noordzee heeft in al die tijd veel opgeleverd. Door de ontwikkeling van het kanaal kon water worden ingepolderd voor landbouwgrond. Rond het Noordzeekanaal is de havenplaats IJmuiden ontstaan en is de stad Beverwijk doorgroeid. De havenstad Amsterdam kon haar haven naar de westkant van de stad verplaatsen, waardoor er ruimte ontstond voor nieuwe woningbouw in Amsterdam. Door samenwerking, investeringen en menskracht is langs het Noordzeekanaal een gebied ontstaan met sterke haven- en industriegebieden, steden, landschappen en een belangrijk watersysteem; cruciaal voor de economie van de regio en de omliggende metropoolregio.

Vandaag de dag staan we in Nederland voor grote opgaven. Het Noordzeekanaalgebied kan daar opnieuw een belangrijke bijdrage aan leveren. Met zijn haven- en industriegebieden speelt het een cruciale rol in de energietransitie, onder meer als plek voor de aanlanding en doorgeleiding van energie van windparken op zee. Daarnaast kan het gebied een rol spelen in de import, productie en doorvoer van duurzame brandstoffen en als plek voor (nieuwe) circulaire industrieën.

Tegelijk worden hier in deze periode nieuwe woonwijken gebouwd en bestaande wijken verduurzaamd en verdicht. Dit vraagt om een gezondere en veilige leefomgeving en het versterken van recreatielandschappen, natuur en ecologie in de omgeving.

Bovendien zijn veel activiteiten in het Noordzeekanaalgebied verbonden met het watersysteem, waaronder het transportsysteem in en rond de haven, de toevoer van zoetwater en de afvoer van piekwater. Door diverse ruimtevrage ontwikkelingen in het gebied en door de gevolgen van klimaatverandering - waaronder verzilting en zowel een tekort als een overschot aan water - staan de functies die door het watersysteem worden bediend onder druk. Deze cruciale functies worden hiermee kwetsbaar. Daarom moeten we bij de uitvoering van al onze opgaven werken vanuit de randvoorwaarden van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem.

Omdat er zoveel (nationale) opgaven in een klein gebied samenkomen, en het Noordzeekanaalgebied een rol van betekenis kan spelen bij de realisatie van nationale opgaven, heeft het kabinet het Noordzeekanaalgebied in 2020 aangewezen als NOVI-gebied. In 2021 hebben Rijk en regio gezamenlijk het Verstedelijkingsconcept van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) vastgesteld. De wens om in het Noordzeekanaalgebied – volledig onderdeel van de MRA – tot een nadere integrale uitwerking te komen heeft in 2022 tot de aanwijzing als NOVEX-gebied geleid. Samenhangende keuzes op het gebied van mobiliteit, bereikbaarheid en verstedelijking worden in deze regio gemaakt op het grotere schaalniveau van de MRA, via de NOVEX-aanpak MRA (voorheen MRA Verstedelijkingsstrategie), het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) en de MIRT Goederenvervoercorridor Zuid. Essentiële opgaven op dit gebied, zoals de verbinding tussen de A8 en de A9, de aanpak van de A22 en de aanleg van de HOV-verbinding ZaanIJ, worden geagendeerd en in samenhang uitgewerkt in de NOVEX-aanpak MRA. Het goederenvervoer wordt uitgewerkt in deze NOVEX-aanpak Noordzeekanaalgebied, vanwege het belang voor de havenactiviteiten en de wisselwerking tussen gevaarlijke-stoffenroutes en omliggende bebouwing.

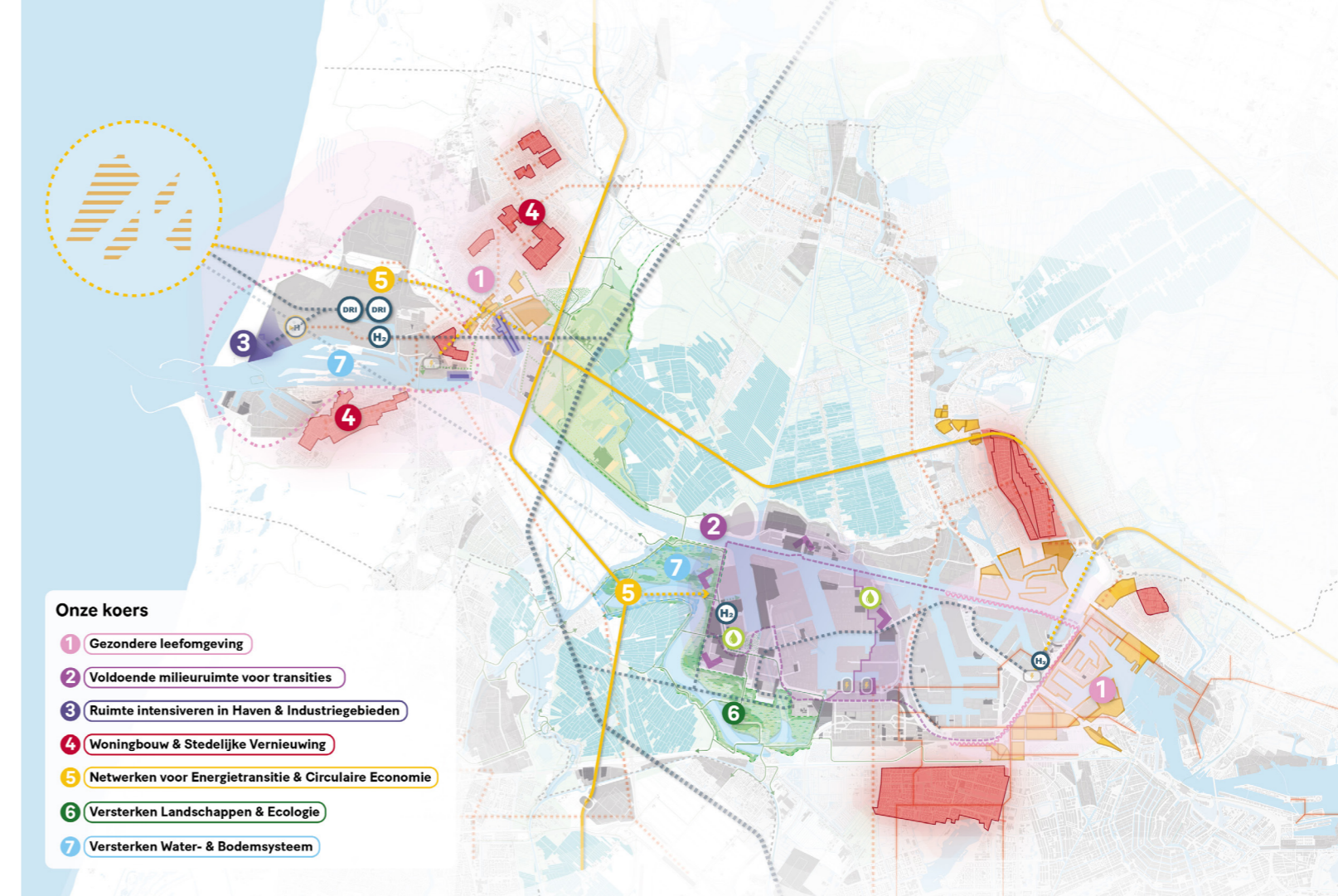
1.2 Uitvoering van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied

Het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023) is het eerste product van de NOVEX-aanpak. Het beschrijft op hoofdlijnen de nieuwe integrale gemeenschappelijke aanpak van Rijk, regio en partners op zeven thema's:

1. Gezonde leefomgeving
2. Milieuruimte voor transities
3. Woningbouw
4. Haven en industrie
5. Netwerken voor energietransitie en circulaire economie,
6. Landschap en ecologie,
7. Water en klimaatadaptatie.

Deze Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG is het tweede document van de NOVEX-aanpak. Deze agenda heeft niet als doel om een volledig overzicht te bieden van alles wat in het Noordzeekanaalgebied in uitvoering wordt gebracht, maar legt het accent op de belangrijkste sleutelprojecten waarin integrale samenwerking cruciaal is om tempo te kunnen maken. De Uitvoeringsagenda beschrijft op welke onderdelen samenwerking tussen partijen de komende jaren nodig is om de gezamenlijke koers uit te voeren. In 2024 zijn al grote stappen gezet om de koers van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied tot uitvoering te brengen. De komende jaren (2025-2029) willen we ten minste de volgende resultaten behalen:

1. Realiseren van een gezondere en veilige leefomgeving, onder andere door het verbeteren van de regelgeving.
2. Realiseren van additionele milieuruimte op plekken waar deze verantwoord ingepast kan worden, om zo voldoende ruimte te maken voor de energie- en circulaire transitie.
3. Intensiveren van het ruimtegebruik in haven- en industriegebieden. Eerste stap hierin is het ontwikkelen van de Energiehaven. Wanneer strategische grondposities in haven- en industriegebieden vrijkomen, deze posities verwerven of herontwikkelen voor vestiging van nieuwe havengebonden of industriële bedrijvigheid.
4. Voorbereiden van de stedelijke vernieuwing in de IJmond en hierover de komende jaren afspraken maken met het Rijk.
5. Realiseren van benodigde netwerken voor de energie- en circulaire transitie, zoals grote transformatoren, onderstations en netwerken die nodig zijn voor elektrificatie en transport van waterstof. Voor de IJmond is een snelle verduurzaming van Tata Steel een cruciale stap. Rijk en Tata Steel werken hiervoor aan maatwerkafspraken en de regionale overheden aan het vergunningstraject Heraclless dat deze verduurzaming mogelijk maakt.
6. Ruimhartig versterken van landschap en ecologie; zeker op en rond plekken waar in het landschap grote ruimtelijke inpassingen nodig zijn voor nieuwe energienetwerken.
7. Bij alle bovengenoemde opgaven werken we vanuit de randvoorwaarden van het water- en bodemsysteem en bereiden we investeringen voor die nodig zijn voor een klimaatrobuust water- en bodemsysteem en gebied.

Zeven sleutelprojecten zijn van bijzonder belang om deze resultaten te kunnen bereiken. Dit zijn projecten:

- die randvoorwaardelijk zijn voor de realisatie van andere opgaven;
- waarvoor samenwerking tussen partijen noodzakelijk is;
- die nog niet op de agenda stonden, maar op basis van onze integrale aanpak vragen om nadere uitwerking of verkenning de komende jaren.

Deze zeven sleutelprojecten (zie ook kaart volgende pagina) zijn:

1. **Stedelijke vernieuwing in de IJmond** (par. 2.2)
2. **Ontwikkelen van de Energiehaven** (par. 2.2)
3. **Inpassing van het transformatorstation A9-Zuid** (par. 2.3)
4. **Versterking van het landschap en het watersysteem rond de locatie van het transformatorstation A9-Zuid** (par. 2.3)
5. **Beleid omgevingsveiligheid Westpoort, o.m. in relatie tot de transitie naar waterstof** (par. 2.4)
6. **Hergebruik van het effluent van de rioolwaterzuivering als industriewater** (par. 2.4)
7. **Hergebruik van warmte** (par. 2.4)

Voor een aantal sleutelprojecten worden in deze Uitvoeringsagenda, volgens de systematiek van de NOVEX-aanpak, nadere uitvoeringsafspraken tussen de meest betrokken partijen vastgelegd.

1.3 Programmatische aanpak

Na vaststelling van deze Uitvoeringsagenda gaat de NOVEX-aanpak NZKG verder als Uitvoeringsprogramma. De bestaande, stevige bestuurlijke samenwerking in het Noordzeekanaalgebied biedt daar een solide basis voor.

Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid zetten de partijen die deel uitmaken van het Bestuursplatform NZKG zich in om tempo te maken met de uitvoering door integraal afwegingen te maken en met elkaar samen te werken. Het kan daarbij terugvallen op een actieve netwerkorganisatie van professionals. Het Bestuursplatform bespreekt twee keer per jaar de voortgang, de samenwerking en de afhankelijkheden, op basis van een periodieke voortgangsrapportage over de sleutelprojecten. Bovendien spreken de aangesloten partijen elkaar regelmatig in de voorbereidende Bestuurscommissie Ruimte (waaraan ook de waterschappen deelnemen) en als dat van toepassing is, in de Bestuurscommissie Verduurzaming Industrie en Energietransitie (waaraan ook nutsbedrijven deelnemen).

Het Programmabureau NZKG bereidt deze bestuurlijke gesprekken voor, samen met alle aangesloten partijen. Om deze gesprekken te faciliteren, is een programmacoördinator aangesteld. Deze treedt op als verbinder tussen de partijen in de uitvoering.

Via dit sterke samenwerkingsnetwerk coördineren de aangesloten partijen hun beleidsinspanningen, kunnen zij elkaar tijdig informeren en zo nodig aanspreken op de voortgang.

Bestuurlijke samenwerking vraagt om onderling vertrouwen en een gemeenschappelijk ethos. Drie principes helpen bij een soepele voortgang:

- *Openheid en transparantie.* Partners, zowel bestuurders als professionals, communiceren tijdig en open over mogelijke belemmeringen, vertragingen en veranderingen die van invloed kunnen zijn op gezamenlijke projecten. Er wordt prioriteit gegeven aan vroegtijdige bespreking van dergelijke zaken, zodat samen naar oplossingen kan worden gezocht. Dit versterkt het vertrouwen en zo worden verrassingen vermeden.
- *Directe en persoonlijke communicatie.* Zowel bestuurders als professionals zetten in het regionale netwerk in op directe en persoonlijke communicatie bij het oplossen van problemen of het maken van afspraken. Het netwerk weet elkaar snel te vinden. Formele schriftelijke onderlinge communicatie proberen we tot een minimum te beperken. Dit zorgt ervoor dat betrokken partijen elkaar kunnen aanspreken op hun verantwoordelijkheden en dat zaken snel en efficiënt kunnen worden behandeld.
- *Afstemming en gezamenlijke verantwoordelijkheid.* De projecten zijn in samenhang geprogrammeerd. Er is sprake van onderlinge afhankelijkheden. Alle aangesloten partijen erkennen dat zij ook de inspanningen van anderen in de samenwerking nodig hebben om tot succesvolle resultaten te komen. Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het succes van de regionale samenwerking en de voortgang van de Uitvoeringsagenda, en de activiteiten worden continu afgestemd.

1.4 Leeswijzer

Deze integrale uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG legt de nadruk op sleutelprojecten die relevant zijn voor de periode 2025 tot 2029. Deze sleutelprojecten worden beschreven in hoofdstuk 2, dat de integrale aanpak en samenhang tussen projecten per gebied beschrijft: de IJmond, het landelijke middegebied en het haven- en industriegebied van Amsterdam en Zaanstad.

Hoofdstuk 3 geeft een overzicht per opgave van de belangrijkste uitvoeringsprojecten voor het realiseren van de koers van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023) in de periode 2025-2029.

Samenhang en samenwerking

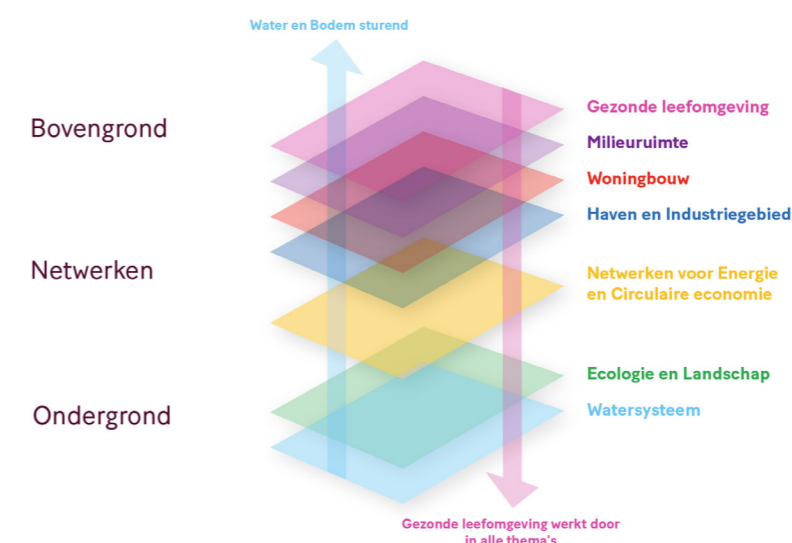
2.1 Werken vanuit de integrale NOVEX-aanpak NZKG	p15
2.2 Samenhang in de IJmond	p16
2.3 Integrale aanpak in het landschap van het NZKG	p21
2.4 Samenhang rond de haven- en industriegebieden van Amsterdam en Zaanstad	p27

2.1 Werken vanuit de integrale NOVEX-aanpak NZKG

Een integrale aanpak van opgaven lijkt vanzelfsprekend, maar is dat niet. Maatschappelijke opgaven worden vrijwel altijd geagendeerd, uitgevoerd en aangestuurd vanuit thematische programma's, zoals woningbouw, energiehoofdstructuur, haven & industrie, een gezonde leefomgeving, landschap en natuur. Met thematische programma's wordt specialistische kennis gebundeld, maar is minder aandacht voor de raakvlakken en de samenhang tussen opgaven. De NOVEX-benadering is een integrale aanpak waarin alle ruimtelijke opgaven in ons gebied vanuit samenhang worden aangepakt. Daardoor kunnen relaties worden gelegd tussen de verschillende opgaven en kan worden geagendeerd wat er, vanuit samenhang, nodig is tussen de verschillende ruimtelijke lagen:

- De ondergrond van o.a. het watersysteem en de bodem;
- De verbindende netwerken;
- Onze ambities op de bovengrond.

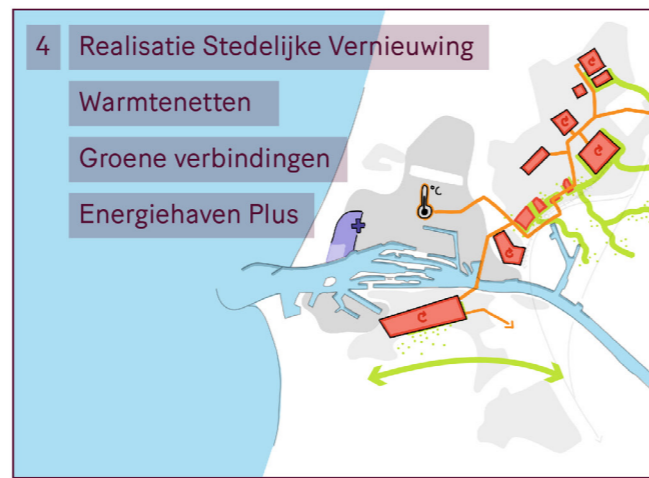
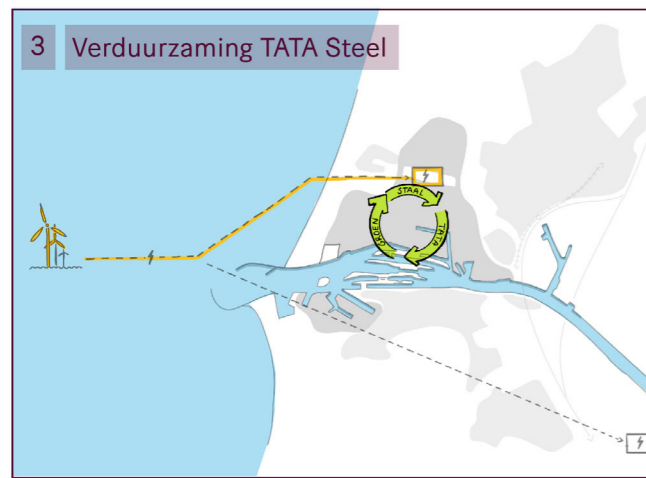
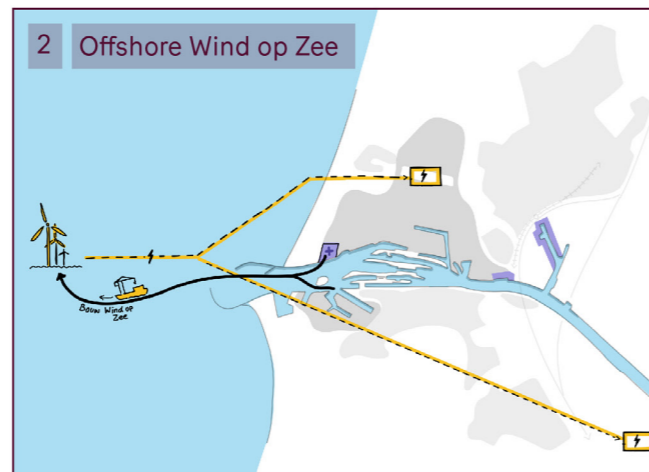
Door integraal de verbindingen te leggen tussen de drie ruimtelijke lagen en de zeven thema's die zijn genoemd in het Ontwikkelperspectief ontstaat inzicht in de samenhang en in de volgorde die nodig is bij samenwerking. Dit inzicht draagt bij aan de bestuurlijke samenwerking om onderdelen tijdig aan elkaar aan te leveren en het organiseren van het maatschappelijk draagvlak dat nodig is om tempo te maken in de uitvoering.

Op twee thema's werken de opgaven in onze aanpak nadrukkelijk door alle lagen heen: dat van water en bodem, en van een gezondere en veilige leefomgeving:

1. Om ons voor te bereiden op klimaatverandering is het cruciaal dat alle projecten in de uitvoering rekening houden met de eisen en beperkingen van het water- en bodemsysteem. In het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied hebben wij daarom afgesproken dat alle nieuwe projecten deze richting ondersteunen zoals ook het Rijk met de beleidslijn Water en Bodem Sturend expliciet vraagt.²
2. De ambitie voor een gezondere en veilige leefomgeving werkt ook door in alle opgaven als resultaat van onze projecten in uitvoering. Wij bouwen niet alleen woningen, maar werken aan een gezondere fysieke leefomgeving. We werken niet alleen aan de verduurzaming van de industrie, maar daarmee tegelijk aan een reductie van emissies, zoals bijvoorbeeld Tata Steel via haar Roadmap Plus verbeterprogramma en het Groen Staal-plan. Door het versterken van natuur, ecologie, recreatielandschappen en het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater dragen wij ook bij aan een gezondere en veilige leefomgeving in deze regio. Kortom: de ambitie van een gezondere en veilige leefomgeving staat bij alle opgaven prominent op de agenda, ook in de uitvoering.

2.2 Samenhang in de IJmond

In de IJmond komen door de ligging aan zee, in nabijheid van het sluiscomplex en staalfabriek Tata Steel veel ontwikkelingen en opgaven samen, onder andere op het gebied van verduurzaming van de industrie, innovatie, stedelijke vernieuwing en woningbouw. Door de nabijheid van Natura 2000-gebieden en met het oog op de geplande aanlanding van wind op zee maakt dat tot complexe, ruimte vragende opgaven. Daarbij moet niet alleen gelet worden op de beschikbare bovengrondse ruimte, maar ook op de ondergrondse ruimte. Deze vraagstukken vormen, in combinatie met het realiseren van een gezondere leefomgeving in de regio, één samenhangend verhaal. Voor de uitvoering en voor het maatschappelijk draagvlak van de grote projecten in de IJmond is het belangrijk om overzicht te houden en de samenhang tussen al deze ontwikkelingen op hoofdlijnen uit te dragen.

Stedelijke vernieuwing en verbeteren leefomgeving

Anno 2024 werken de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen aan de voorbereiding en realisatie van woningbouw via projecten als de Spoorzone Beverwijk West, het Bazaarterrein en Pont tot Park in IJmuiden. Voor het verbeteren van de leefomgeving heeft het Rijk via de Regiodeal MRA West budget vrijgemaakt voor investeringen in groene verbindingen, onder meer naar de Wijkermeerpolder en tussen het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en Recreatiegebied Spaarnwoude.

Energiehaven

Rijk, regio en de havens van Amsterdam en IJmuiden werken hard aan een investeringsbesluit voor de Energiehaven. Het sleutelproject ontwikkelen Energiehaven - op de plek van de huidige Averijhaven vóór de Zeesluis IJmuiden - is cruciaal voor de offshore bij het bouwen, onderhouden en assembleren van windmolens voor de windparken op zee. Doordat de vele bewegingen die hiermee gepaard gaan geen gebruik hoeven te maken van het sluiscomplex wordt verdere verzilting van het Noordzeekanaal voorkomen. Daarnaast zorgt de locatie aan de zeezijde van het sluiscomplex voor versterkte leveringszekerheid, gezien de activiteiten van en naar de Energiehaven niet beperkt worden door mogelijke schutbeperkingen. Dergelijke beperkingen kunnen worden ingesteld als gevolg van te sterke verzilting, bijvoorbeeld in tijden van droogte. In 2025 verwachten wij hiervoor een investeringsbesluit, waarna deze haven gerealiseerd kan worden in de periode 2025-2028.

Hergebruik Ruimte Tata Steel (concept Energiehaven Plus)³

Na de verwachte transitie van Tata Steel komt ruimte vrij op het terrein. Eén van de mogelijkheden die vervolgens kan worden verkend is het benutten van die ruimte voor toekomstige functies die nodig zijn voor de energie- en circulaire transitie binnen de gezamenlijke ambities van een gezondere leefomgeving in de IJmond. Dit valt echter buiten de tijdslijn van deze Uitvoeringsagenda 2025-2029. Een belangrijk aandachtspunt is verder dat deze ruimte overigens pas benut kan worden nadat milieudruk op de omgeving is afgenomen.

Zoutdam/Selectieve Onttrekking

Om de balans tussen zoet en zout water te behouden en verdere verzilting in het kanaal tegen te gaan, werkt Rijkswaterstaat aan een Zoutdam/Selectieve Onttrekking bij de nieuwe Zeesluis IJmuiden. Deze dam maakt het mogelijk om een deel van het zoute water, dat binnenkomt via de Zeesluis, terug te leiden naar zee, terwijl zoetwater in het kanaal achterblijft. Deze Selectieve Onttrekking in IJmuiden wordt in 2025 in gebruik genomen.

Groei van offshore Wind op Zee

De groei van de offshore voor het realiseren, onderhouden en assembleren van windmolens voor de windparken op zee wordt een van de grote economische drivers in de IJmond. De ambitie van het Rijk om vóór 2050 70 GW (gigawatt) aan opwekcapaciteit op zee te realiseren geeft een grote impuls aan deze sector en de economie van dit gebied. Voor deze groeisector is meer kaderuimte nodig. Kades en haveninfrastructuur in Zeehaven de Pijp (Beverwijk) en de Grote Hout (Velsen) worden daarom gerevitaliseerd, met ondersteuning van een subsidie uit het fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Voor verdere groei van de offshore zet de Zeehaven IJmuiden in op conversie van droge bedrijfsruimtes, zodat deze in de toekomst beter benut kunnen worden voor natte haven- en kadegebonden activiteiten. Dit versterkt het al bestaande economische cluster in de IJmond, waar al veel kennisintensieve bedrijven, gerelateerd aan offshore en windenergie, zijn gevestigd.

Uitvoering verduurzaming van de IJmond

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen voor een gezondere en veiliger fysieke leefomgeving is de verduurzaming van Tata Steel. Er worden maatwerkafspraken gemaakt tussen Tata Steel en het Rijk voor de groene transitie van staalproductie. De maatwerkafspraken gaan over investeringen in en realisatie van de eerste fase Heracless met een DRI (Direct Reduced Iron technologie)-installatie en een EAF (Electric Arc Furnace). De tweede fase die hierop moet volgen, waaronder de uitfasering van de tweede kooks- en gasfabriek, is op dit moment nog geen onderdeel van deze afspraken.

De overige industrie en het MKB in de IJmond verduurzamen door verdere elektrificatie, wat grote investeringen vraagt. Een grote bijdrage hieraan was de toekenning van JTF IJmond, een Europese subsidie die bijdraagt aan de regionale economie, het versnellen van de energietransitie en aan een wendbare beroepsbevolking. In samenwerking op bedrijventerreinen of bij de grotere industrie zoeken bedrijven oplossingen om ondanks netcongestieproblematiek te kunnen voorzien in hun eigen energiebehoefte, door bijvoorbeeld energyhubs. Daarnaast wordt in de havens van Velsen en Beverwijk walstroom voor de scheepvaart geïnstalleerd. Dit vraagt om uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk op het laag- en middenspanningsnet. Een tijdige en zorgvuldige inpassing is hierbij van belang.

In de IJmond werken MKB, Nova College, Tata Steel, de IJmond gemeenten en provincie Noord-Holland onder de vlag van Techport aan de versterking van de maak- en onderhoudsindustrie. Techport is dé publiek-private samenwerking van meer dan 90 bedrijven, scholen en overheden met als doel de eerste groene industriezone van Nederland te worden. Voor de technische innovatie is het Techport Innovation Centre (TPIC) opgericht; een ontwikkel- en ontmoetingscentrum voor MKB, start-ups en scale-ups, waar samenwerking met het technisch onderwijs centraal staat. Het Techport Innovation Centre stimuleert technologische innovaties en initiatieven die bijdragen aan de energietransitie in de regio. Verschillende fieldlabs en innovatieprojecten in het TPIC worden ondersteund door subsidie uit het Just Transition Fund. De open innovatie en aansluiting op bestaande industrieën heeft als afgeleid doel dat nieuwe technische bedrijven zich hier vestigen of sterker aan de regio verbinden.

Realisatie stedelijke vernieuwing IJmond

Deze Uitvoeringsagenda agendeert stedelijke vernieuwing in de IJmond als gezamenlijk sleutelproject. Via stedelijke vernieuwing kunnen verschillende doelen tegelijk worden bereikt. Onderdelen zijn:

- Het verbeteren van de (fysieke en sociale) kwaliteit van de leefomgeving in wijken waar dit hard nodig is. Dit zijn met name naoorlogse wijken;
- De bouw van nieuwe woningen via verdichting en nieuwbouw, waarmee ook draagvlak ontstaat voor de groei en ontwikkeling van (economische) functies in de wijken;
- Het versterken van groene verbindingen tussen steden, dorpen en recreatiegebieden;
- Het klimaatrobuust maken van de woonwijken;
- De ontwikkeling van voldoende midden- en laagspanningsstations;
- De ontwikkeling van warmtenetten tussen de warmtebronnen van de omliggende industrie en de verduurzaamde stedelijke omgeving.

Deze aanpak voor stedelijke vernieuwing en gebiedsverbetering wordt de komende jaren gezamenlijk voorbereid door gemeenten, woningcorporaties, de provincie Noord-Holland en het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)⁴, ondersteund door een subsidie uit het fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Na deze voorbereiding zijn rond 2027 afspraken nodig met het Rijk - bijvoorbeeld in de vorm van een woondeal voor de IJmond - om de komende jaren te investeren in de integrale vernieuwing van de naoorlogse wijken in de IJmond, met als doel de leefbaarheid te vergroten. In deze Uitvoeringsagenda wordt deze inzet door de volgende partijen vastgelegd als een specifieke uitvoeringsafspraken:

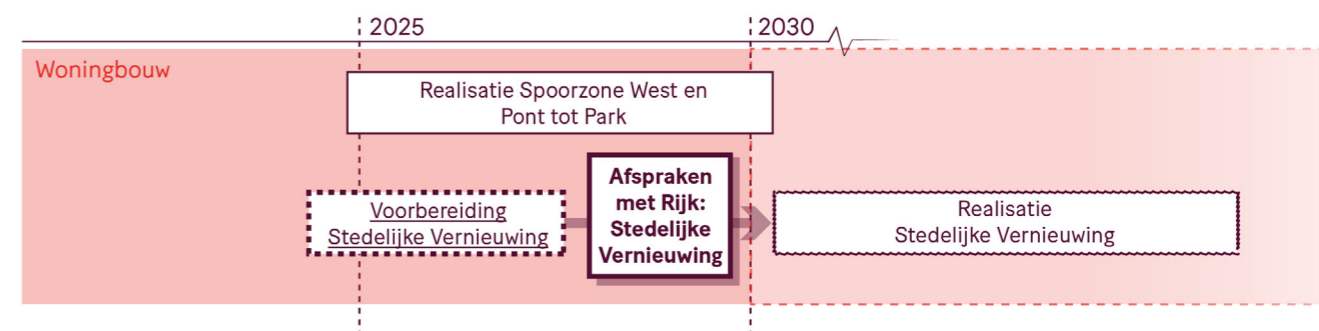
Uitvoeringsafspraken A: Stedelijke Vernieuwing IJmond

Gemeenschappelijke uitvoeringsafspraken van:

- Gemeente Beverwijk (initiatiefnemer)
- Gemeente Heemskerk (initiatiefnemer)
- Gemeente Velsen (initiatiefnemer)
- Provincie Noord-Holland
- Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

Gemeente Beverwijk, gemeente Heemskerk en gemeente Velsen starten, met het startbudget vanuit de Gebiedsinvesteringen Netten op Zee van 3 miljoen euro, gezamenlijk de voorbereiding voor stedelijke vernieuwing in de IJmond als geheel en de verschillende gemeenten afzonderlijk, o.a. met de woningbouwcorporaties en met steun en betrokkenheid van de provincie Noord-Holland.

In deze voorbereiding, die naar verwachting rond 2027 gereed is, wordt het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening actief betrokken. Vervolgens kunnen financiële afspraken met het Rijk gemaakt worden om deze gemeenschappelijke ambitie in het daaropvolgende decennium te realiseren. Het betreft de integrale vernieuwing van de naoorlogse wijken in de IJmond, met als doel de leefbaarheid te vergroten.

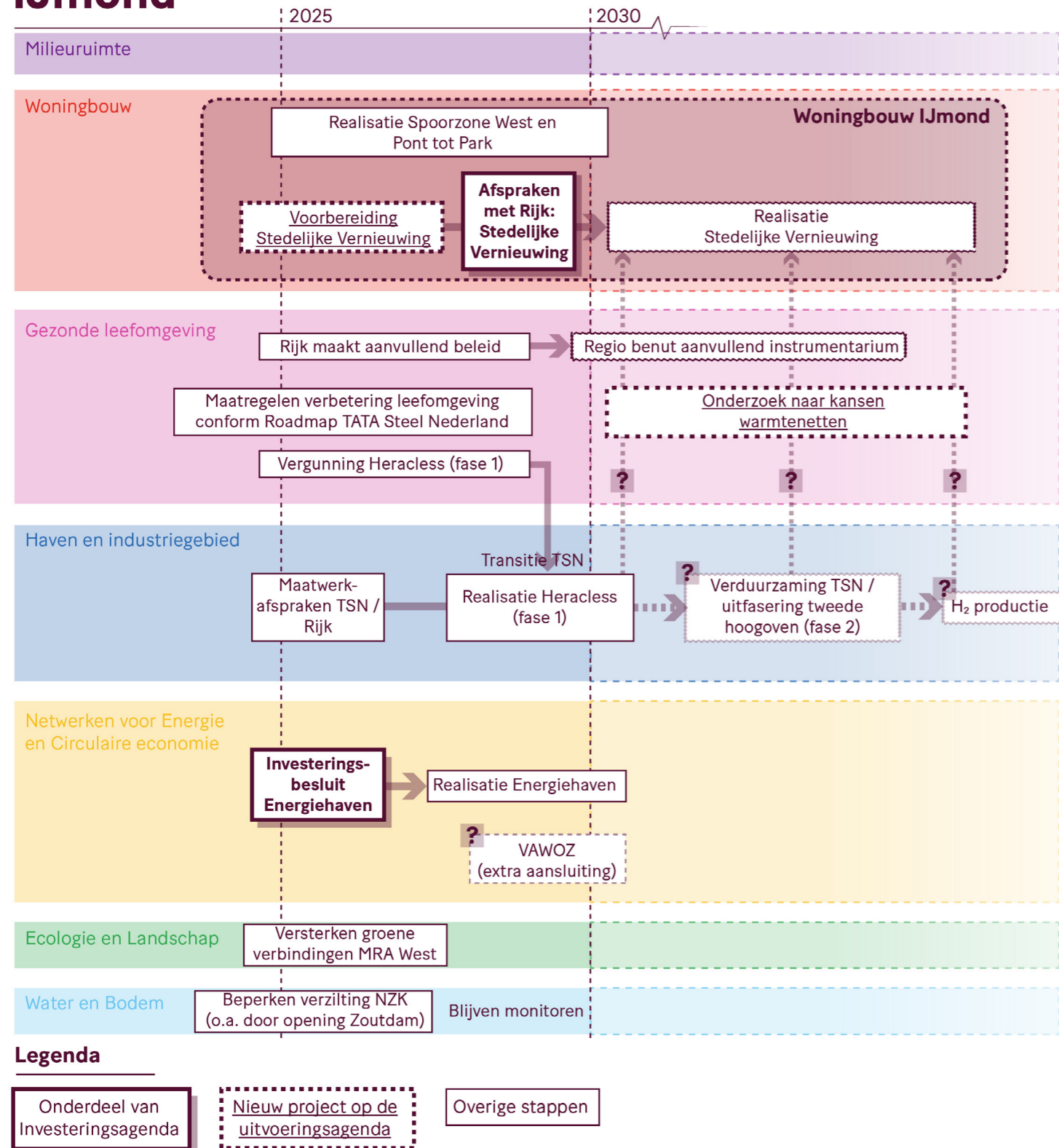

De volgorde van stedelijke vernieuwing en woningbouw in de IJmond

Koppeling tussen industrie en stedelijke omgeving

In het Ontwikkelperspectief wordt voor de IJmond een koppeling gemaakt tussen de verduurzaming van de industrie, het verbeteren van de gezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving en de verduurzaming van de stedelijke omgeving. De IJmond heeft ambities om warmtenetten te realiseren. Hierin liggen kansen voor het gebruik van overtollige industriewarmte in de stedelijke omgeving. Warmtenetten dragen bij aan verduurzaming en energiebesparing, ze voorkomen warmtelozingen op zee en oppervlaktewater en besparen het gebruik van industriewater. De vraag of in de toekomst warmtenetten in de IJmond kunnen profiteren van overtollige industriewarmte wordt meegenomen in de voorbereiding van de stedelijke vernieuwing IJmond en bij de komst van eventuele nieuwe warmtebronnen in de IJmond.

Deelgebied 1 IJmond

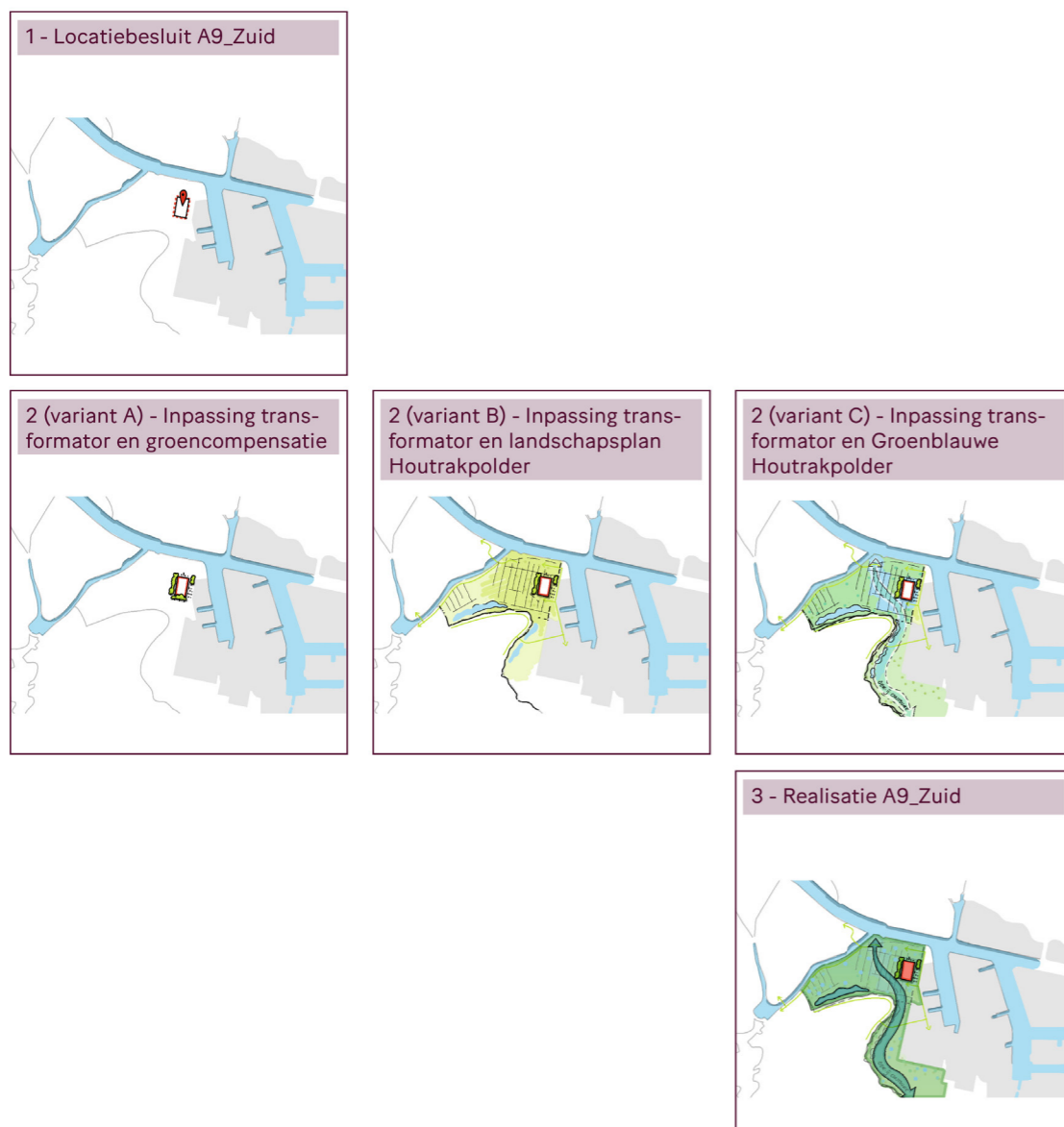

2.3 Integrale aanpak in het landschap van het NZKG

De komende jaren ligt in het landschap van het Noordzeekanaalgebied een grote opgave om te komen tot een klimaatbestendige regio met sterke natuur- en recreatiegebieden. De grote transitie in het landelijk gebied werden voorbereid door Rijk en provincie via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Omdat het NPLG is geschrapt is het op dit moment onduidelijk in welke vorm het Rijk invulling geeft aan de opgaven in het landelijke gebied. Het Provinciale Programma Landelijk Gebied (PPLG) zal op de al toegezegde onderdelen worden uitgevoerd.

Er ligt een verantwoordelijkheid bij de regio, in samenwerking met provincie en rijk, om het landschap en de natuur mee te laten groeien met de stedelijke ontwikkelingen en een sterk en samenhangend landschap te vormen als tegenhanger. De groene verbindingen worden voor een deel als gezamenlijke opgaven van Rijk en regio uitgewerkt en uitgevoerd, onder andere in het kader van de Regiodeal MRA West. Een grote druk op het landschap, specifiek voor het Noordzeekanaalgebied, ontstaat door de noodzakelijke versterking van het elektriciteitsnet. Daarvoor zijn grote transformatoren nodig die in het landschap moeten worden ingepast: de 'A9-Zuid' (aan de zuidzijde van het Noordzeekanaal) en de 'A10-Noord' (aan de noordzijde van het Noordzeekanaal, mogelijk buiten het Noordzeekanaalgebied). Deze transformatoren zijn noodzakelijk voor de verduurzaming van de industrie en stedelijke omgeving. Beide zijn ongeveer 25 hectare groot. Wanneer dit gecombineerd wordt met een converterstation voor de aanlanding Wind op Zee, is daar additioneel 5 hectare ruimte voor nodig.

De transformator A9-Zuid is een cruciale schakel in het oplossen van de huidige energiecongestie op het elektriciteitsnet, waarvoor de locatie alleen in het Noordzeekanaalgebied gevonden kan worden. In 2025 wordt een concreet locatiebesluit verwacht. Bij deze ontwikkeling liggen kansen om de inpassing integraal te combineren met andere opgaven in het gebied, zoals het versterken van het recreatielandschap, het versterken van natuur en ecologie en het realiseren van maatregelen voor klimaatadaptatie en een toekomstbestendig watersysteem.

Kansen voor integrale aanpak rond A9-Zuid

Transformatoren moeten klimaatrobust en met ruimtelijke kwaliteit worden ingepast in het landschap. De huidige praktijk is dat slechts gekeken wordt naar kleinschalige inpassingsmaatregelen op basis van wettelijke groencompensatie (variant A). Een transformator van 25 hectare vraagt echter om een forse inpassing in het landschap en daarom om meer dan alleen de wettelijk voorgeschreven compensatie. Onafhankelijk van de uiteindelijke voorkeurslocatie is het voor het maatschappelijke en politieke draagvlak nodig om deze ingreep in het landschap te combineren met een omvangrijke landschappelijke versterking (variant B) of, mocht de locatie daartoe mogelijkheden bieden, ook maatregelen mee te nemen voor een toekomstbestendig watersysteem (variant C).

Op basis van de integrale NOVEX-aanpak, zoals onderschreven in het Ontwikkelperspectief door alle partijen in het Noordzeekanaalgebied, biedt de ruimtelijke inpassing van de A9-Zuid dan ook de kans voor een integrale aanpak. De volgende partijen maken daartoe de uitvoeringsafspraken:

Uitvoeringsafpraak B: Versterken landschap en watersysteem Houtrakpolder als onderdeel van de inpassing van de transformator A9-Zuid

Gemeenschappelijke uitvoeringsafpraak van:

- Provincie Noord-Holland (initiatiefnemer)
- Gemeente Haarlemmermeer
- Gemeente Amsterdam
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Port of Amsterdam
- Ministerie van IenW

De Houtrakpolder is één van de sleutellocaties in het Noordzeekanaalgebied. Deze polder is concreet in beeld als locatie voor een nieuw te bouwen 380 kV transformatorstation en de aanlanding van wind op zee. Deze inpassing is te combineren met het versterken van het landschap, de recreatieve én de ecologische waarde van het gebied. In het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied is aangegeven dat de Houtrakpolder ook een mogelijke locatie voor piekwaterberging kan zijn.

De betrokken partijen spreken af dat, als onderdeel van de inpassing van dit nieuwe 380 kV transformatorstation, wordt ingezet op het ruimhartig versterken van het landschap. Daarbij gelden water en bodem en de (on)mogelijkheden voor een toekomstbestendig watersysteem (inclusief mogelijke realisatie piekwaterberging) als belangrijke uitgangspunten. Bij de uitwerking worden ook andere partijen actief betrokken, zoals TenneT, het Recreatieschap Spaarnwoude, Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat.

Relatie met Uitvoeringsafpraak C:

Deze uitvoeringsafpraak heeft een stevige relatie met Uitvoeringsafpraak C over de toekomst van de Houtrakpolder. In de Houtrakpolder ligt namelijk ook nog een strategische reservering voor een extra havenbekken. Om een transformator inclusief het landschapsplan te kunnen realiseren moeten Rijk en regio een keuze maken over de toekomst van de Houtrakpolder. Deze keuze is onderwerp van het bestuurlijk gesprek dat wordt geagendeerd via Uitvoeringsafpraak C.

Planning project:

- Begin 2025 – Start traject
- Sept. 2025 – Oplevering tussenresultaat (dan kan het meegenomen worden in Voorkeursalternatief (VKA) 380 kV)
- 2026 – Opleveren landschapsplan Houtrakpolder. Inclusief voorstel inpassing

Financiën studiefase:

- Personele inzet door de deelnemende partijen om niet.
- Projectkosten⁵ € 240K per jaar in 2025 en 2026. Te verdelen over de zes deelnemende partijen (€ 40K per partij per jaar). In te zetten voor inzet procesmanager en capaciteit ontwerp.

Deze integrale aanpak rond de A9-Zuid vanuit het Noordzeekanaalgebied kan mogelijk inspiratie bieden voor een integrale aanpak rond locaties voor andere transformatoren, zoals de inpassing van een transformator in het zoekgebied A10-Noord. Voor beide inpassingen is het belangrijk dat er financiering beschikbaar komt voor een bredere landschappelijke inpassing.

Reservering Houtrakpolder

In het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied is de Houtrakpolder niet alleen belangrijk als landschap en natuurgebied met kansen voor ecologische versterking, maar wordt de Houtrakpolder ook beschreven als een strategische optie voor piekwaterberging⁶, eventueel in combinatie met ruimtelijke inpassingen die nodig zijn voor het versterken van het elektriciteitsnetwerk. Deze richting wijkt af van de bestaande reservering van de Houtrakpolder voor een havenbekken. In het Ontwikkelperspectief zijn de voorwaarden genoemd om deze reservering los te laten. Deze voorwaarden zijn herhaald in Uitvoeringsafspraken C.

Omdat de komende jaren een aantal ontwikkelingen samen kunnen gaan komen in de Houtrakpolder, en deze combinaties cruciaal zijn voor het realiseren van de gezamenlijke koers van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied, is het belangrijk dat betrokken partijen de komende jaren het bestuurlijke gesprek voeren over de vervulling van de randvoorwaarden zoals vastgelegd in het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied. De volgende partijen maken hiervoor de uitvoeringsafspraken:

Uitvoeringsafspraken C: Bestuurlijk gesprek toekomst Houtrakpolder

Gemeenschappelijke afspraak van:

- Provincie Noord-Holland (initiatiefnemer)
- Gemeente Haarlemmermeer
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Velsen
- Port of Amsterdam
- Hoogheemraadschap van Rijnland (namens de waterbeheerders)
- Ministerie van EZ
- Ministerie van KGG
- Ministerie van IenW

Deze partijen spreken af in 2025 en 2026 bestuurlijk de dialoog te voeren over de toekomst van de Houtrakpolder, waarbij alle relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de Houtrakpolder integraal worden besproken en afgewogen. Met dien verstande dat sommige ontwikkelingen zich eerder voordoen dan andere.

De bestuurlijke dialoog over deze uitwerking wordt in het licht geplaatst van de koers voor de Houtrakpolder zoals verwoord in het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied, inclusief de daar opgenomen voorwaarden voor het opheffen van de strategische reservering voor een extra havenbekken.

'Op basis van dit Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied wordt ingezet om de reservering los te laten na een succesvolle realisatie van het pakket van onderstaande onderdelen.' Dit betekent dat:

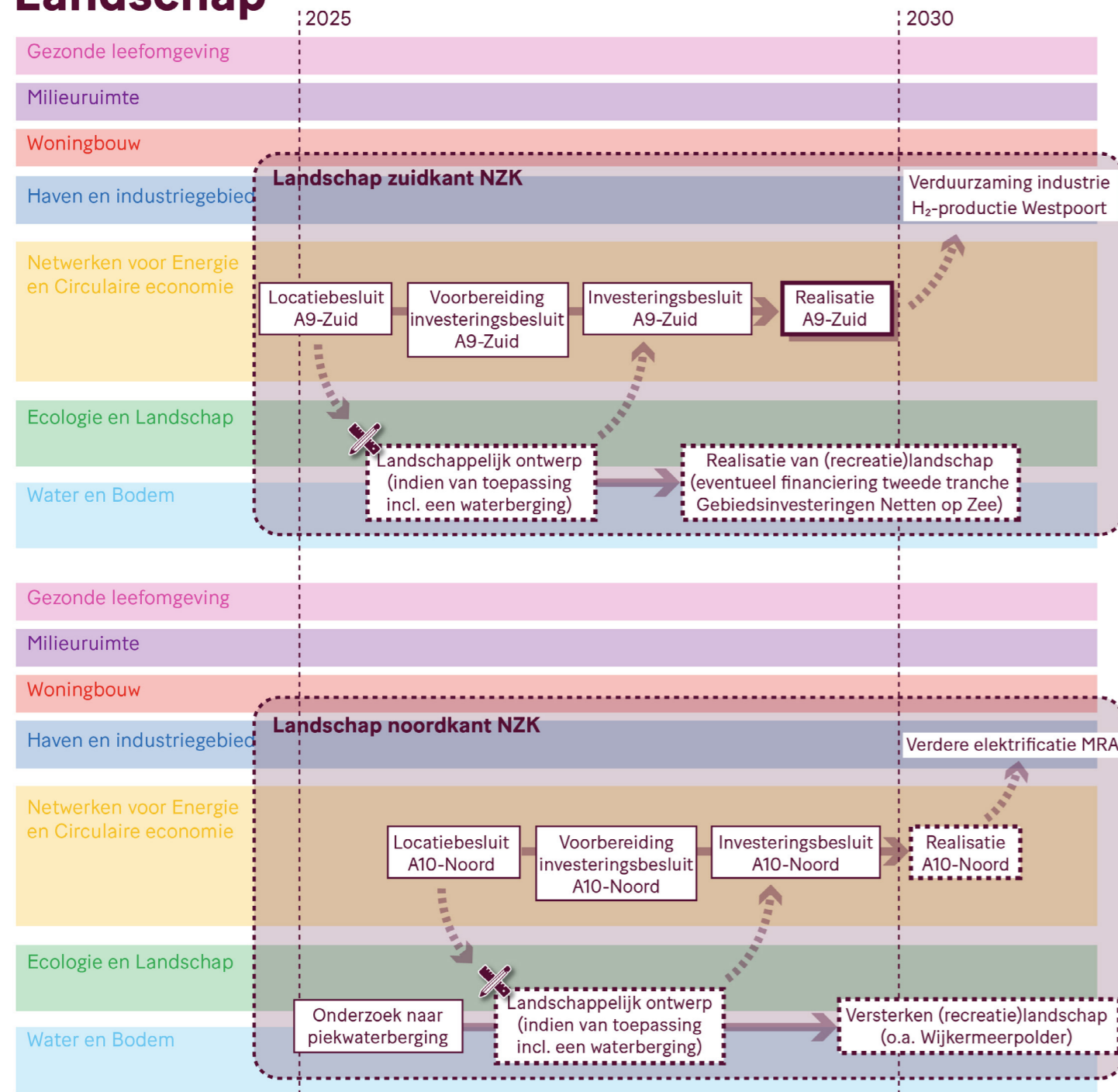
- *'er voldoende nautische ruimte is in de haven en voldoende fysieke ruimte in de haven- en industriegebieden (onder andere door ruimte-intensiveringen, dubbel-ruimtegebruik, en door de realisatie van de Energiehaven);*
- *er voldoende milieuruimte (met name risicoruimte) is vrijgemaakt voor de energie- en circulaire transitie;*
- *er voldoende ruimte is voor de inpassing van de energietransitie, en noodzakelijke transformatoren ingepast worden in het landschap, waarbij versterking van het landschap wordt gerealiseerd;*
- *de Energiehaven gerealiseerd is, en de Plus-ambitie voor later in de tijd door Rijk, regio en partners wordt gezien als een realistische ontwikkeling voor de lange termijn.'*

Eén van de eerste ontwikkelingen die zich voordoet is de inpassing van het 380 kV station A9-Zuid, inclusief een mogelijke aanlanding van Wind op Zee. Reeds in oktober 2024 is het 'voornemen en voorstel voor participatie' ter inzage gelegd, waarbij de Houtrakpolder als concrete locatie wordt genoemd. In het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied is afgesproken dat bij inpassing van een grote transformator ook wordt ingezet op ruimhartige versterking van het landschap rondom het 380 kV station. Deze versterking van het landschap van de Houtrakpolder, inclusief het watersysteem, wordt voorbereid op basis van Uitvoeringsafspraken B: Versterken landschap en watersysteem Houtrakpolder als onderdeel van de inpassing van de transformator A9-Zuid. Deze voorbereiding voor landschap en watersysteem in de Houtrakpolder wordt ook geagendeerd voor dit bestuurlijke gesprek.

Planning:

- Gedurende 2025 en 2026 twee keer per jaar Bestuurlijk Overleg Houtrakpolder.

Landschap

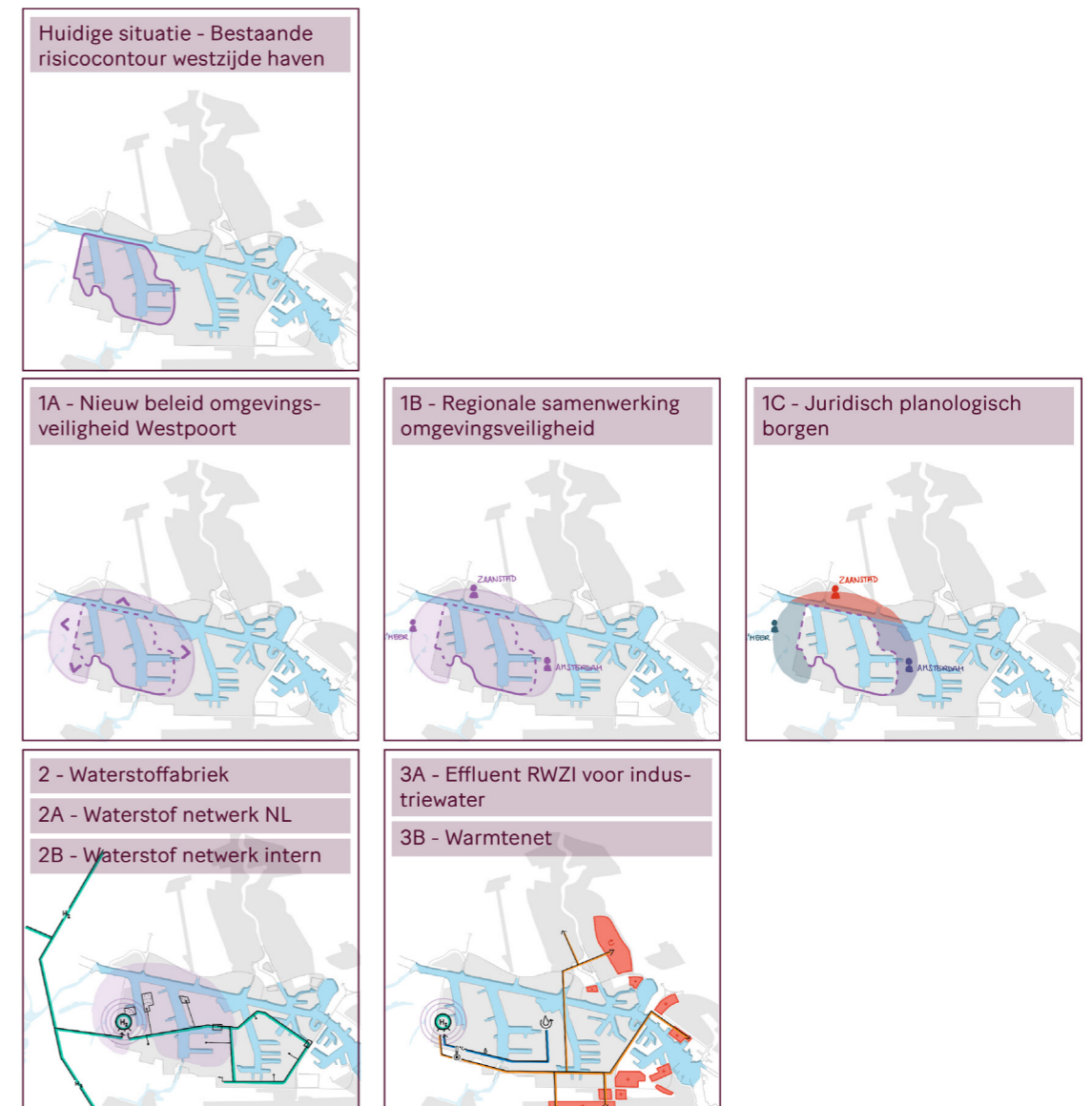
Legenda

2.4 Samenhang rond de haven- & industriegebieden van Amsterdam en Zaanstad

Aan de oostkant van het Noordzeekanaalgebied is voldoende milieuruimte in de haven- en industriegebieden nodig om grootschalig te kunnen werken met hernieuwbare brandstoffen, zoals bijvoorbeeld waterstof en biobrandstoffen. In het bijzonder bieden de huidige risicocontouren in het westelijke deel van Westpoort onvoldoende ruimte om de beschikbare fysieke ruimte optimaal te benutten voor de energie- en circulaire transitie. Op dit moment wordt gewerkt aan de benodigde randvoorwaarden. Het huidige beleid voor Omgevingsveiligheid Westpoort is verouderd en moet worden geactualiseerd naar aanleiding van de nieuwe Omgevingswet.

De toekomstige beschikbare risicoruimte voor activiteiten in en rond Westpoort wordt geborgd door het vastleggen van het nieuwe Beleid Omgevingsveiligheid Westpoort (BOW). De huidige wet- en regelgeving en het vergunningstelsel, voor bijvoorbeeld de import van cryogene waterstof, waterstofdragers en alternatieve brandstoffen, vormen een knelpunt bij de voorbereiding van de omgeving op een importketen voor waterstof. Deze dragers worden op dit moment nog niet grootschalig toegepast in Nederland. Daardoor bestaat er nog niet voldoende duidelijkheid over de interpretatie van deze nieuwe activiteiten binnen de huidige toetsingskaders.

Wel zijn er meerdere kleinschalige initiatieven, ook in het Noordzeekanaalgebied, waar het Rijk en omgevingsdiensten kennis en ervaring kunnen opdoen over waterstof en biobrandstoffen. De Port of Amsterdam stimuleert deze kleinschalige initiatieven door te werken aan een doorstart van Prodock; een innovatiehub in de Amsterdamse haven waar ondernemers, zowel groeiend als gevestigd, hun producten en processen kunnen ontwikkelen. Om de afstemming en interpretatie binnen de huidige wet- en regelgeving te ondersteunen, stellen de omgevingsdiensten een generieke handreiking op. Tevens werkt het Rijk aan een visiedocument, specifiek voor verschillende waterstofdragers. Dit kan helpen bij ruimtelijke en strategische beslissingen over nieuwe importterminals.

Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw Beleid Omgevingsveiligheid voor Westpoort (BOW). Dit (ruimtelijke) beleid moet juridisch-planologisch worden geborgd in de gemeentelijke omgevingsplannen van Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad en door provincie in de provinciale omgevingsverordening.

De realisatie van het Beleid Omgevingsveiligheid Westpoort is een cruciaal sleutelproject om in de toekomst over te gaan naar duurzame brandstoffen. Om dit proces de komende jaren te stroomlijnen maken onderstaande partijen een specifieke uitvoeringsafspraken:

Uitvoeringsafpraak D: Beleid Omgevingsveiligheid Westpoort

Gemeenschappelijke uitvoeringsafpraak van:

- Gemeente Amsterdam (initiatiefnemer)
- Provincie Noord-Holland (initiatiefnemer)
- Port of Amsterdam (initiatiefnemer)
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (inhoudelijke ondersteuning)
- Gemeente Zaanstad (betrokken)
- Gemeente Haarlemmermeer (betrokken)

Deze partijen maken de gemeenschappelijke uitvoeringsafpraak om nauw betrokken te zijn bij, en een actieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van Beleid Omgevingsveiligheid Westpoort (BOW). Dit gezien het gegeven dat de aan Westpoort grenzende gemeenten Haarlemmermeer en Zaanstad mogelijk te maken krijgen met gemeentegrensoverschrijdende effecten op het gebied van omgevingsveiligheid.

Vernieuwing van het omgevingsveiligheidsbeleid is nodig omdat het huidige beleid geactualiseerd en in lijn gebracht dient te worden met de Omgevingswet. Daarnaast dient het beleid toekomstbestendig te zijn met het oog op de transitie naar een duurzame en circulaire maatschappij. Hiervoor is het nodig om:

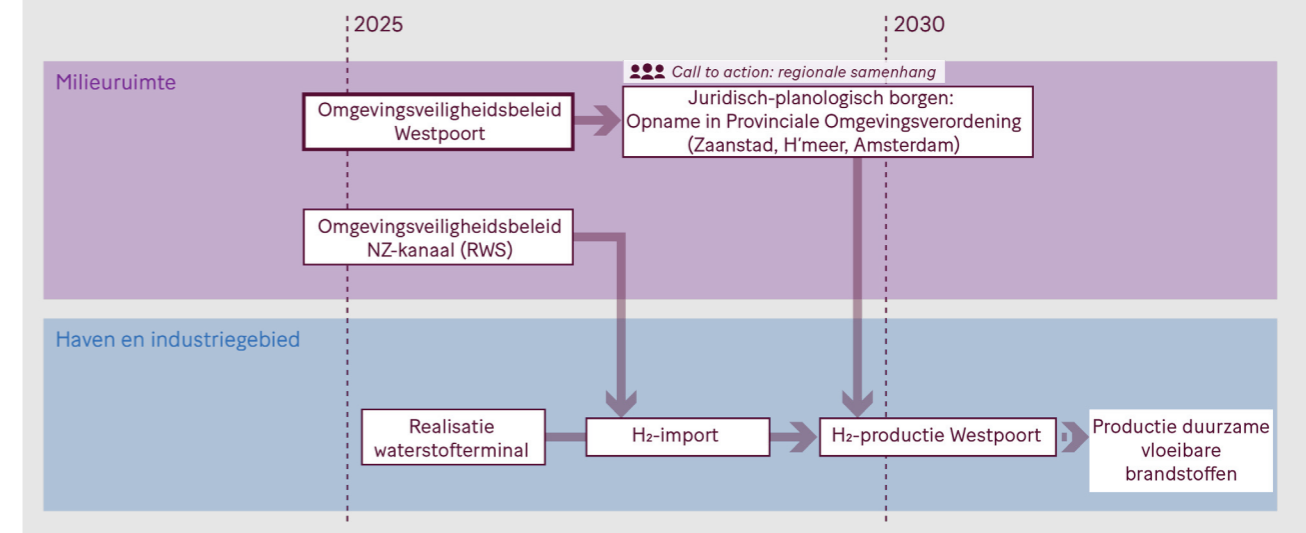
- Voldoende risicoruimte te creëren voor deels gemeentegrens overschrijdende risicocontouren en aandachtsgebieden.
- Rekening te houden met activiteiten die niet risico gevend zijn, waaronder rekening wordt gehouden met de bestaande bedrijvigheid en de transformatie en ontwikkelmogelijkheden van gebieden grenzend aan Westpoort.
- Voor nieuwe stoffen en bedrijfsactiviteiten invulling te geven aan de aandachtsgebieden en keuzes te maken voor sturing op vestigingslocaties.

Doel van het beleid is ook om duidelijkheid te bieden aan de industrie en omgeving over wat die risicoruimte inhoudt, hoe die veiligheid voldoende wordt geborgd en welke consequenties er zijn voor de ruimtelijke ordening.

Dit beleid wordt in samenwerking ontwikkeld door gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland en Port of Amsterdam met inhoudelijke ondersteuning van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De gemeenten Zaanstad en Haarlemmermeer zijn als directe buurgemeenten reeds betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe beleid, omdat de milieueffecten (zoals de aandachtsgebieden en het risicogebied externe veiligheid) waarschijnlijk de gemeentegrenzen zullen overstijgen. De procescoördinatie ligt bij de provincie.

Om de transitie naar een duurzame en circulaire maatschappij te faciliteren is tijdige en volgordeelijke samenwerking tussen de partijen noodzakelijk. De betrokken partijen spreken het volgende af:

- Gemeenten Haarlemmermeer en Zaanstad worden nauw betrokken en leveren een actieve bijdrage aan het beleid zodat zij de uitkomsten van dit beleidstraject kunnen onderschrijven.
- Gemeenten werken allen aan een vertaling van het beleid naar het Omgevingsplan waarbij de provincie helpt om de Omgevingsplannen op elkaar aan te laten sluiten.

Investeren in nieuwe netwerken

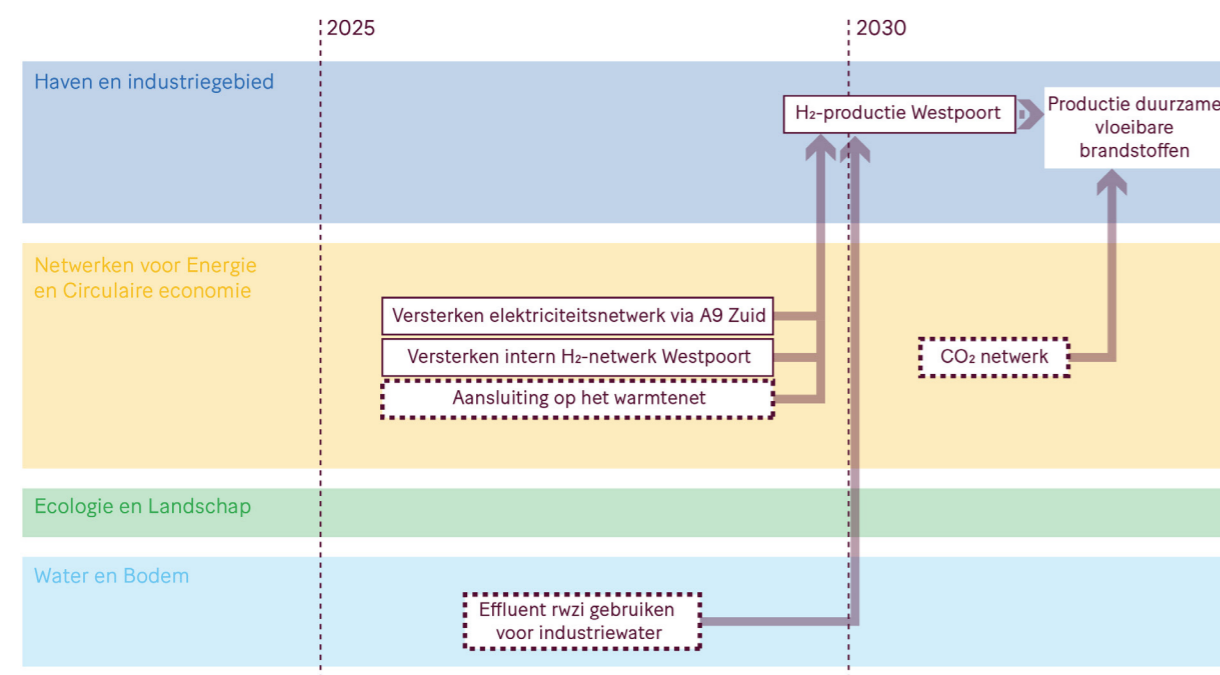
Voor de verduurzaming van de industrie in het Noordzeekanaalgebied is grootschalige uitbreiding van de infrastructuur nodig. Deze beoogde infrastructuur wordt in kaart gebracht in de CES (Cluster Energie Strategie) NZKG 2024. De infrastructuurprojecten van nationaal belang worden voorgedragen voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). De MIEK-projecten in Westpoort zijn⁷:

- Aanleg waterstofnetwerk NZKG
- Importterminals waterstof
- Realisatie CO₂-netwerk NZKG
- Verzwaring en elektriciteitsnet

De komende jaren wordt ook geïnvesteerd in nieuwe netwerken en infrastructuur om de transitie te maken naar duurzame brandstoffen. Om veilig te kunnen werken met waterstof werkt Firan aan het benodigde buizennetwerk voor waterstoftransport binnen Westpoort. Voor de verbinding naar andere delen van Nederland werkt het ministerie van KGG aan het realiseren van het Waterstof Netwerk Nederland. Met deze nieuwe netwerken én de versterking van het elektriciteitsnetwerk worden nieuwe circulaire industrieën mogelijk, zoals een eerste waterstoffabriek in Westpoort. Daar wordt zoetwater via elektrolyse omgezet in waterstofdragers.

Industriewater en de komst van nieuwe watervragers⁸

In Nederland moeten we zorgvuldig omgaan met zoetwater. Door klimaatverandering dreigt niet alleen een tekort aan zoetwater, maar op termijn ook een tekort aan industriewater. Met de komst van nieuwe industriële watervragers, zoals elektrolyzers, neemt het risico op tekorten toe. Voor elektrolyse is veel water nodig. Rond 2030 is het naar verwachting technisch mogelijk om waterstoffabrieken met een capaciteit van 1 gigawatt te bouwen. Deze gebruikt jaarlijks tussen de 0,9 en 1,9 miljoen m³ water voor het produceren van waterstof (H₂). Daarbovenop komt nog de behoefte aan koelwater.

De watervraag voor een gesloten koelsysteem is ongeveer vijf keer zo groot als het water dat nodig is voor de elektrolyse zelf. Voor een doorstroom-koelwatersysteem, waarvoor zeewater of brak oppervlaktewater gebruikt kan worden, is dat zelfs een factor 100 hoger. Hierbij wordt het warme water direct teruggevoerd naar het waterlichaam en dat kan alleen als de watertemperatuur van het kanaal daardoor niet te veel opwarmt. Deze techniek kan - blijkens de rapportage in opdracht van de ministeries van (voorheen) EZK (nu KGG en EZ) en IenW - in het Noordzeekanaalgebied toegepast worden, omdat daar voldoende brak oppervlaktewater beschikbaar is. Deze methode is op termijn echter strijdig met de waterkwaliteitsdoelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (die in 2027 van kracht worden). Daaruit volgt een maximale oppervlaktewatertemperatuur van 25 graden Celsius. Bij een keuze voor een doorstroom-koelwatersysteem dwingt dat ons tot het vinden van een oplossing hiervoor.

Effluent benutten als bron voor industriewater

Het industriewatergebruik zal tot 2050 verviervoudigen. De groei zal vooral komen van bedrijven die bijdragen aan de energietransitie en de circulaire economie. Het huidige watersysteem kan deze groei niet aan. Gezien de beperkte beschikbaarheid van zoetwaterbronnen zijn alternatieve, betrouwbare waterbronnen nodig. Hiermee worden ook hoogwaardige bronnen vrijgespeeld om goed drinkwater te blijven produceren. Om tekorten aan industriewater in het Noordzeekanaalgebied te voorkomen kunnen partners de komende jaren adequate maatregelen voorbereiden. Van de verschillende opties is het hergebruik van effluent van rioolwaterzuiveringen (rwzi's) een kansrijke. Deze richting is onder meer opgenomen in het Coalitieakkoord Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2023-2027, waarin als doelstelling staat: 'We willen effluent van rwzi's inzetten als industriewater.' Daarmee wordt de impact van de industrie op de beschikbaarheid van drinkwater geminimaliseerd. Onderstaande partijen maken hiervoor de volgende uitvoeringsafspraken:

Uitvoeringsafpraak E: Hergebruik effluent rioolwaterzuivering Amsterdam-West

Gemeenschappelijke uitvoeringsafpraak van:

- Gemeente Amsterdam (opdrachtgever)
- Waternet (initiatiefnemer)
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Port of Amsterdam

De beschikbaarheid van zoet oppervlaktewater en drinkwater staat onder druk door klimaatverandering. Door groeiende behoefte aan industriewater kan schaarste aan water toenemen. Benutten van effluent van rioolwaterzuiveringen voor productie van industriewater is een kansrijk en circulair alternatief. De gemeente Amsterdam heeft opdracht gegeven aan Waternet om het initiatief te nemen om samen met Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Port of Amsterdam de komende jaren te onderzoeken wat er nodig is om deze kans te benutten en welke investeringen daaraan verbonden zijn. Zij betrekken hierbij desgewenst ook andere partijen en partners. Blijkt de inzet van effluent van rioolwaterzuiveringen voor de industrie de beste oplossing voor de industriewaterlevering, dan wordt deze kans verder uitgewerkt tot investeringsbesluit.

Bron figuur: rapport 'Water voor waterstof', 9 juli 2024 van Royal Haskoning DHV⁸

Warmte afvoeren of hergebruiken

De lozing van warmte op het oppervlaktewater is vanwege de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water, die vanaf 2027 van kracht zal zijn, een belangrijk aandachtspunt. Dat geldt, zoals hierboven beschreven, in het bijzonder bij gebruik van een doorstroomkoelwatersysteem voor de koeling van elektrolyzers.

De omvangrijke warmteproductie bij grootschalige elektrolyse biedt vanuit technisch en veiligheids-technisch oogpunt perspectief voor integratie met (nabijgelegen) warmtevragers zoals een warmtenet. In de CES NZKG 2024⁹ wordt voorgesteld om te onderzoeken hoe restwarmte van de industrie gekoppeld kan worden aan de vraag in de omgeving. Per gigawatt elektrolyse-capaciteit gaat het om zo'n 210 MW warmte die benut kan worden in industriële processen of voor verwarming van de stedelijke omgeving. Onderstaande partijen maken hiervoor de volgende uitvoeringsafpraak:

Uitvoeringsafpraak F: Hergebruik van restwarmte

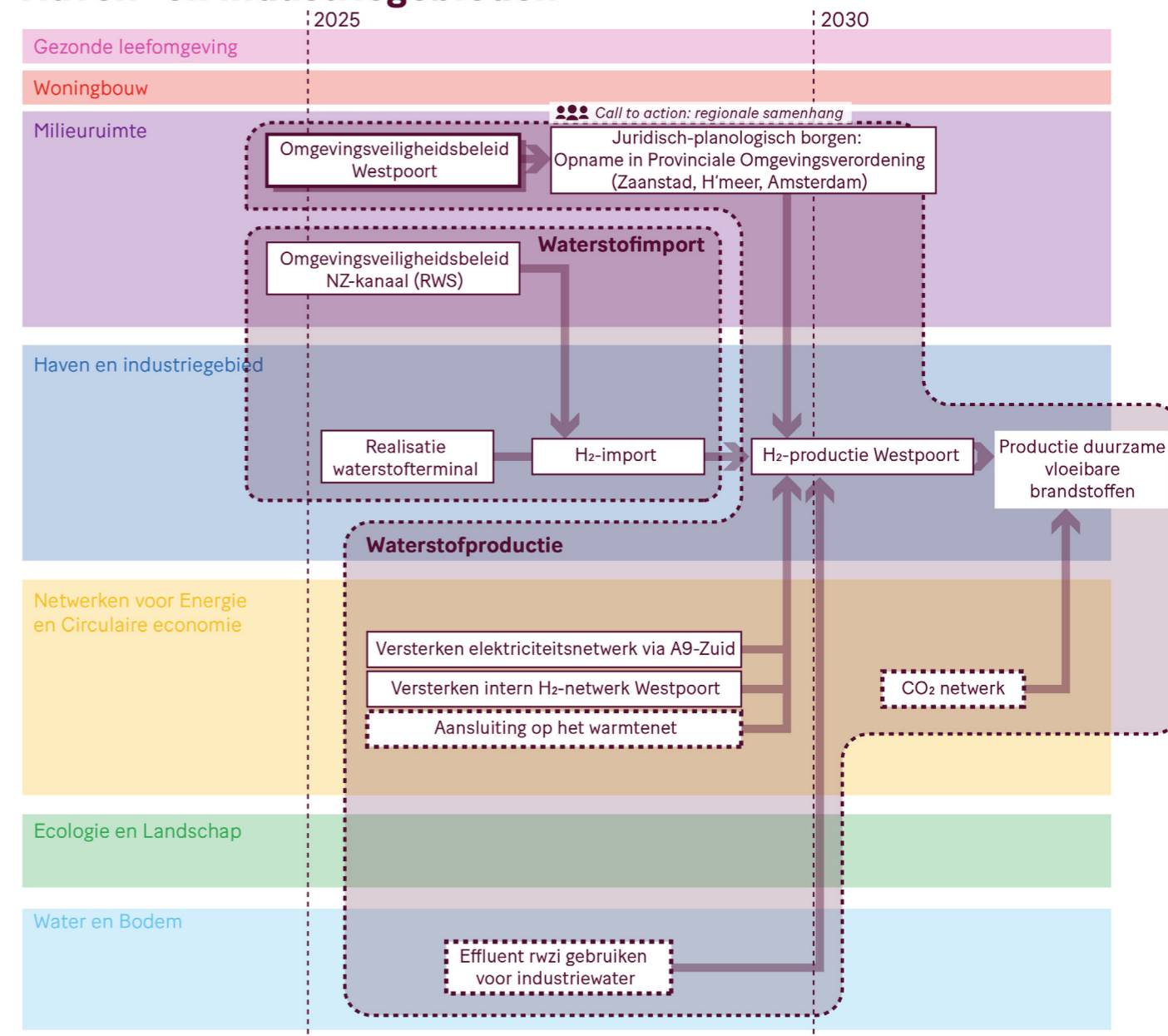
Gemeenschappelijke uitvoeringsafpraak van:

- Gemeente Amsterdam
- Port of Amsterdam
- Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)¹⁰

De komst van elektrolyse naar Westpoort vraagt om voorbereiding op de warmteproductie die bij dit proces vrijkomt. De lozing van restwarmte op het oppervlaktewater moet worden voorkomen, vanwege de negatieve effecten op de kwaliteit van het oppervlaktewater en de doelen voor 2027 zoals geformuleerd in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarom zijn netwerken nodig voor het hergebruik van restwarmte in de industrie of gebouwde omgeving.

Bij initiatieven in Westpoort met grote hoeveelheden restwarmte onderzoeken gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam, samen met de initiatiefnemers en het ministerie van Klimaat en Groene Groei, op welke wijze en met welke netwerken deze restwarmte elders in het gebied kan worden aangeboden.

Deelgebied 3 Haven- en industriegebieden

Legenda

- Onderdeel van Investeringsagenda
- - - Nieuw project op de uitvoeringsagenda
- Overige stappen

De voedingsindustrie in Zaanstad

Rondom de Zaan is al meer dan 250 jaar bedrijvigheid voor de voedingsmiddelen- en maakindustrie. Bedrijven in de voedingsmiddelenindustrie zitten vaak aan de Zaan, maar ook dicht op de bewoonde omgeving. Een industrie die verweven is met de haven van Amsterdam. Zo huisvest Zaanstad het grootste cacao verwerkende cluster ter wereld. De gemeente Zaanstad onderzoekt samen met de industrie welke mogelijkheden er zijn voor het versterken en verduurzamen van deze bedrijven. Dat een deel van deze industrie binnenstedelijk langs de Zaan en in historisch industrieel erfgoed is gesitueerd, vormt een extra uitdaging. Soms biedt verplaatsing van een bedrijf naar een nieuwe locatie een kans voor verduurzaming. Illustratief is de verplaatsing van Bunge, een bedrijf in plantaardige oliën. Bunge bouwt op bedrijventerrein HoogTij in Zaandam haar nieuwe huisvesting, waarbij CO₂-emissie met 90% wordt gereduceerd ten opzichte van de vorige locaties in Wormerveer en Rotterdam.

Ondanks de grote winst die kan worden behaald met verplaatsingen van industrieën, zoals op het gebied van leefbaarheid, ruimte voor woningbouw, duurzaamheid (reductie van uitstoot) en het bouwen aan een toekomstbestendige economie, zijn deze verplaatsingen zeer complex. Het vraagt aanzienlijke ruimte in het haven-industrieel complex, veel capaciteit van de energie-infrastructuur en de hoge kosten kunnen niet alleen gedragen worden door de industrie zelf.

Naast Bunge oriënteert bestaande en nieuwe industrie zich op vestiging op HoogTij. Een dergelijke ontwikkeling is afhankelijk van voldoende capaciteit aan elektriciteit op de nieuwe locatie. De versterking en verduurzaming van het Zaanse industriële cluster vraagt om:

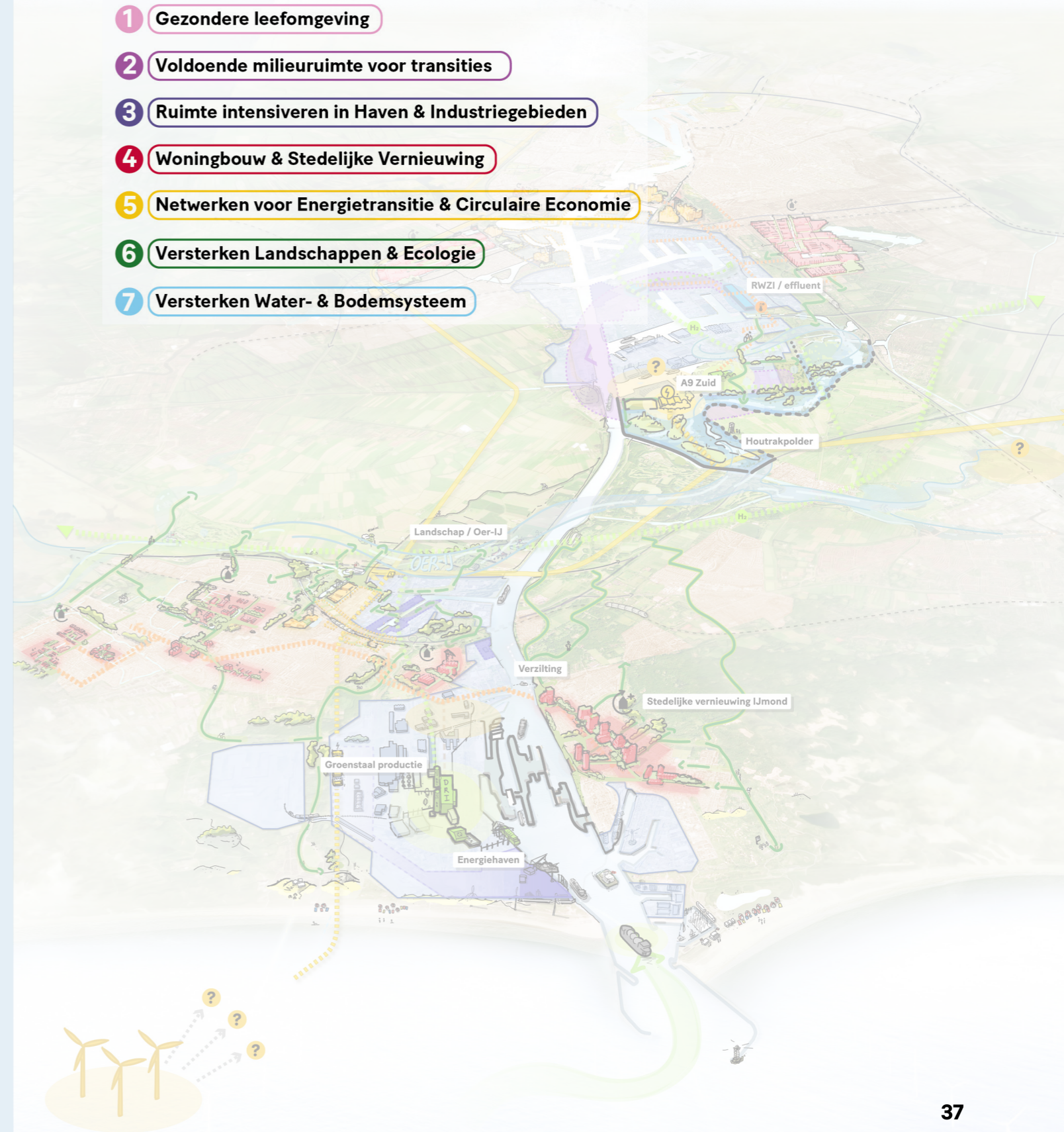
- uitbreiding van het hoog-, midden- en laagspanningsnet;
- uitbreiding van het 150 kV station in Oostzaan;
- verwerving van strategische grondposities in het haven industrieel complex om mogelijke verplaatsingen te faciliteren;
- de aanleg van een Zaanse waterstofnetwerk;
- afspraken met de verschillende overheden voor financiële steun.

Projecten NOVEX-NZKG

3.1 Gezondere leefomgeving	p38
3.2 Milieurimte voor energie- en circulaire transitie	p42
3.3 Haven- & industriegebieden	p44
3.4 Woningbouw	p50
3.5 Netwerken voor energietransitie & circulaire economie	p54
3.6 Landschap & ecologie	p58
3.7 Water- & bodemsysteem	p60

De scope van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023) richt zich op het realiseren van zeven ambities. Dit hoofdstuk geeft per opgave een overzicht van de belangrijkste uitvoerings- en onderzoeksprojecten in de periode 2025 tot 2029.

- 1 Gezondere leefomgeving
- 2 Voldoende milieurimte voor transitie
- 3 Ruimte intensiveren in Haven & Industriegebieden
- 4 Woningbouw & Stedelijke Vernieuwing
- 5 Netwerken voor Energietransitie & Circulaire Economie
- 6 Versterken Landschappen & Ecologie
- 7 Versterken Water- & Bodemsysteem

3.1 Gezondere leefomgeving

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Onze ambitie in het Noordzeekanaalgebied is een gezondere en veilige leefomgeving” (p. 52).

“Provincie, gemeenten, partners en omgevingsdiensten werken aan het beperken van de uitstoot van vervuilende stoffen, conform het Schone Lucht Akkoord, binnen wettelijke mogelijkheden. (...) Aanscherping in normstelling en vergunningverlening is nodig om een gezonde leefomgeving voor omwonenden te realiseren” (p. 82).

Naast het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied werken de IJmond gemeenten, de Omgevingsdienst IJmond en GGD Kennemerland aan het verbeteren van de leefomgeving in de IJmond via het bestaande Programma Gezonde Leefomgeving IJmond 2025, voorheen het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. Daarnaast werken ook de provincie Noord-Holland en de IJmond gemeenten aan het verbeteren van de leefomgeving binnen het Programma Tata Steel 2024-2030.

Dit is wat de publieke partijen de komende jaren doen op het terrein van normstelling, vergunningverlening, toezicht en handhaving:

	Wat	Wie	Wanneer
GL 1	<p>Actieagenda Industrie en omwonenden</p> <p>Het ministerie van IenW werkt aan een schone en gezonde leefomgeving voor alle Nederlanders. De actieagenda richt zich specifiek op de gezondheid van omwonenden van de industrie naar aanleiding van het OVV-rapport. Deze actieagenda zet in op een aantal urgente acties die direct bijdragen aan het verbeteren van de gezondheid van omwonenden. De agenda bevat zowel een aantal acties die direct bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving als een aantal opties die eerst nader onderzocht moeten worden. Deze verkenningen worden de komende tijd, samen met de betrokken partners, uitgevoerd. Er is gekozen om de actieagenda te ordenen in vier thema's waarin de verschillende onderwerpen – onder andere een aantal wet- en regelgevingstrajecten – terugkomen. De vier thema's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een goede buur • Minder hinder, schone lucht • Meten en weten • Een betrouwbare overheid. <p>De provincie Noord-Holland heeft de afgelopen jaren gevraagd om concrete resultaten te behalen via deze actieagenda, o.a. om het:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen van een normstelling voor cumulatie van emissies en piekbelasting. 2. Ontwikkelen van een landelijke standaard voor het vergunnen aan de onderzijde van de bandbreedte voor Best Beschikbare Technieken (BBT). 3. Opstellen van nationale niveau eisen voor het vervangen van ouderere installaties. 4. Actieve inzet richting Europa op de actualisatie van BREF's en Best Beschikbare Technieken (BBT). 5. Gezondheid meer mee te laten wegen bij het opstellen van nieuwe normen. 	Ministerie van IenW	Wordt onderdeel van de RIA
GL 2	<p>Investeren in een gezondere en veilige leefomgeving via scherper vergunnen, actualiseren van bestaande vergunningen prioriteren bij uitvoering en handhaving</p> <p>De komende periode stelt de provincie, binnen de reikwijdte van de op dit moment nog bestaande wet- en regelgeving, nader provinciaal beleid op om de fysieke leefomgeving adequaat te beschermen en te benutten voor maatschappelijke opgaven. De provincie Noord-Holland heeft hiervoor een startnotitie <i>Gezonde Leefomgeving</i>¹¹ vastgesteld, waarin uitgangspunten zijn vastgelegd om toe te werken naar een gezonde leefomgeving. Het streven van de provincie Noord-Holland is om de huidige milieudruk te verlagen om de leefomgeving gezonder te maken, en dat betekent een kritische en zorgvuldige reflectie op de besteding van vrijgekomen milieuruimte. De provincie Noord-Holland, de gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Haarlemmermeer, Heemskerk, Velsen en Zaanstad, en de Omgevingsdiensten NZKG en IJmond investeren in een gezondere en veilige leefomgeving via scherper vergunnen, waar nodig intensiveren en verscherpen van het toezicht en het periodiek actualiseren en prioriteren van bestaande vergunningen.</p>	<p>Provincie Noord-Holland</p> <p>Gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Haarlemmermeer, Heemskerk, Velsen en Zaanstad</p> <p>Omgevingsdiensten NZKG en IJmond</p>	2024-2028
GL 3	<p>Brede Omgevingsdialoog</p> <p>Breed traject met alle betrokken partners over de grote transities en ruimtelijk-economische opgaven in de IJmond, waarbij gezondheid, natuur en leefbaarheid, naast het economische belang, onderdeel van het vraagstuk uitmaken en waar ook het belang van de inwoners een plek krijgt in de te voeren dialoog.</p>	<p>Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen</p> <p>I.s.m.: ministerie van IenW, provincie Noord-Holland</p>	Verwachte start in 2025

	Wat	Wie	Wanneer
GL 4	<p>Actievere rol inrichting en ontwikkeling fysieke leefomgeving vanuit de ambities voor gezonde leefomgeving</p> <p>Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het Noordzeekanaalgebied speelt de provincie een actievere rol in de gezonde leefomgeving, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer het provinciaal belang van de gezonde leefomgeving in het gedrang kan komen. In het NZKG is de provincie hiervoor het bevoegd gezag voor de Industrieterrijnen van Provinciaal Belang (IPB). • Wanneer er gemeentegrens-overschrijdende effecten optreden door bronnen waar de provincie bevoegd gezag voor is. Bijvoorbeeld op het gebied van omgevingsveiligheid, geur of geluid. 	Provincie Noord-Holland	2024-2026
GL 5	<p>Continueren van het verkrijgen van meer inzicht in de gezonde leefomgeving, via onderzoek en monitoring en verbeteren van het instrumentarium</p> <p>De provincie Noord-Holland gaat aan de slag met het ontwikkelen van omgevingswaarden voor het NZKG. Daarnaast continueren we als regio het verkrijgen van meer inzicht in de gezonde leefomgeving, via onderzoek en monitoring en verbeteren van het instrumentarium. Binnen het NZKG blijven we inzetten op het gezamenlijk verwerven van inzicht in de gezonde leefomgeving door onderzoek en monitoring om zo ons instrumentarium te verbeteren en de overlast voor bewoners terug te dringen.</p>	Provincie Noord-Holland Omgevingsdiensten IJmond en NZKG Gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Haarlemmermeer, Heemskerk, Velsen en Zaanstad	2024-2028
GL 6	<p>Tweede pont in Velsen</p> <p>Realisatie van een tweede pont bij Velsen om de frequentie te verhogen en de wachttijd te reduceren tot maximaal 10 minuten. Deze investering bespaart bewoners tijd, stimuleert het gebruik van de fiets en zorgt daarmee voor een verbetering van de luchtkwaliteit, geluidsniveaus en gezondheidswinst. Hiermee draagt de pont bij aan een gezondere en veilige leefomgeving.</p>	Gemeente Velsen I.s.m.: gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Heemskerk, GVB Amsterdam, provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat	2024: start bouw 2 ^e pont. 2025/2026: 2 ^e pont in vaart nemen.
GL 7	<p>Gebiedsfonds Wijk aan Zee</p> <p>Maatregelen voor het verbeteren van de leefomgeving van de bewoners van Wijk aan Zee. Bijvoorbeeld verbeteren van fietspaden richting het strand, investeren in extra groen in de omgeving of investeringen in een aantal sociale voorzieningen. De maatregelen moeten concreet worden uitgewerkt in samenspraak met de omgeving van Wijk aan Zee. Hetzelfde geldt voor het beheer van het fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee.</p>	Gemeente Beverwijk	2025-2027
GL 8	<p>Dubbellaags ZOAB (stil asfalt) op A22 en A208</p> <p>Deze wegen lopen dicht langs woningen. Het aanbrengen van dubbellaags ZOAB vermindert het verkeerslawaai en zorgt voor een gezondere leefomgeving door de reductie van geluid.</p>	Rijkswaterstaat I.s.m.: gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen, provincie Noord-Holland	2031
GL 9	<p>Versterking maatschappelijke en sociale voorzieningen IJmond</p> <p>Verschillende maatregelen in de IJmond om maatschappelijke en sociale voorzieningen in het gebied te verbeteren. Te denken valt aan een buurthuis, verbouwing van een basisschool en duurzaamheidsmaatregelen voor een zwembad.</p>	Gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk	2025-2026

3.2 Milieuruimte voor energie- en circulaire transitie

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Wij werken aan een snelle economische transitie, door onze haven en industriegebieden door te ontwikkelen als drager van de energietransitie (...) en door de ontwikkeling van circulaire economie” (p. 35).

“Er ligt een opgave om voldoende milieuruimte te bieden aan de transitie in het Noordzeekanaalgebied. Voor waterstof en productie van groene brandstoffen is met name additionele risicoruimte en soms geluidsruimte nodig” (p. 75).

Dit is wat onderstaande partijen de komende jaren doen om deze opgave rond milieuruimte tijdig te realiseren:

	Wat	Wie	Wanneer
MR 1	<p>Sleutelproject Actualiseren Beleid Omgevingsveiligheid Westpoort Beleidstraject om verantwoord voldoende risicoruimte te creëren of te borgen voor de transitie bij bestaande activiteiten en de ontwikkeling van nieuwe activiteiten en de daarbij behorende transportbewegingen. Het nieuwe beleid zal duidelijkheid geven aan zowel de havenindustrie en havenactiviteiten als de omgeving over de beschikbare risicoruimte en wat daarbinnen van de verschillende functies wordt gevraagd (o.a. consequenties voor de ruimtelijke ordening).</p> <p>Doorwerking: Elementen van het beleid, zoals een risicogebied al dan niet in combinatie met aandachtsgebieden, zullen worden opgenomen in gemeentelijke omgevingsvisie(s) en verordeningen (zie MR2). Indien nodig inclusief de benodigde geluidsruimte.</p>	Provincie Noord-Holland, gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam I.s.m.: gemeenten Haarlemmermeer en Zaanstad	2025
MR 2	<p>Inpassing Omgevingsveiligheidsbeleid Juridisch-planologisch beleid borgen</p> <ul style="list-style-type: none"> • in Provinciale Verordening • in gemeentelijke Omgevingsplannen 	Provincie Noord-Holland, gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad	2026
MR 3	<p>Omgevingsveiligheidsbeleid Noordzeekanaal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betreft o.a. de veiligheid van waterstoftransporten door sluisen, en langs bruggen. 	Ministerie van IenW I.s.m.: Rijkswaterstaat, Port of Amsterdam	Uiterlijk 2028
MR 4	<p>Bedrijventerrein De Pijp Actualiseren van het geluidszonemodel en terugbrengen geluidsbelasting</p>	Omgevingsdienst IJmond	2024- 2028
MR 5	<p>Vergunning traject Heracless (fase 1) van Tata Steel</p>	Provincie Noord-Holland, Omgevingsdienst NZKG	2024-2025
MR 6	<p>Regionale stikstofaanpak Stikstof is een randvoorwaarde voor het uitvoeren van de projecten in de Uitvoeringsagenda NOVEX-NZKG. Stikstof wordt periodiek als gespreksonderwerp geagendeerd in de Bestuurscommissie Verduurzaming Industrie en Energietransitie. Doel hiervan is knelpunten in de verduurzaming van industrie en/of realisatie van het Ontwikkelperspectief te bespreken, mede aan de hand van de monitor industriële piekbelasters stikstof. Indien nodig kunnen maatregelen afgesproken worden zoals het borgen van voldoende stikstofruimte via de daarvoor bestemde provinciale stikstofbanken.</p>	Provincie Noord-Holland, Port of Amsterdam, Zeehaven IJmuiden	Doorlopend

3.3 Haven- & industriegebieden

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Binnen de regio is de vraag naar haventerreinen en droge bedrijventerreinen constant. Al jaren is intensivering van ruimtegebruik in haven- en industriegebieden van het Noordzeekanaalgebied uitgangspunt” (p. 77).

Dit is wat de onderstaande partijen de komende jaren doen om deze ruimtelijke opgaven in haven- en industriegebieden van het NZKG te realiseren:

	Wat	Wie	Wanneer
RI 1	Ontwikkeling Energiehavens Rijk en regio werken aan de transformatie van het slibdepot van de Averijhaven tot Energiehavens als installatiehavens voor wind op zee. Rijk, regio de havenbedrijven van Amsterdam en IJmuiden werken daartoe richting een gezamenlijk investeringsbesluit. Ontwikkeling van de Energiehavens is van cruciaal belang voor de realisatie van de ambitie van het Rijk voor grootschalige ontwikkeling van windparken op zee.	Ministerie van IenW, Port of Amsterdam, Zeehaven IJmuiden, provincie Noord-Holland, gemeente Velsen I.s.m.: Rijkswaterstaat, ministerie van EZ, ministerie van KGG, Tata Steel	Investeringsbesluit: 2025 Realisatie: 2025-2027
RI 2	Revitaliseren Haven Grote Houtkade Binnenvaartkade Grote Houtkade laten vervangen voor een zee-kade t.b.v. de groei van de offshore van wind op zee	Gemeente Velsen I.s.m.: Zeehaven IJmuiden, Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland	Voorbereiding 2024-2025 Realisatie 2025 – 2028
RI 3	Revitaliseren Zeehaven De Pijp Beverwijk maakt van de Zeehaven De Pijp een duurzame en toekomstbestendige haven. In dat kader wordt gericht op het onderhouden en herstellen van de kade en haveninfrastructuur, waaronder de renovatie van een deel van de Noorderkade. De groeiende vraag van de offshore wind op zee kan hier een plek krijgen.	Gemeente Beverwijk I.s.m.: Zeehaven IJmuiden, Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland	2024-2028
RI 4	Bedrijventerrein Hoogtij, realisatie langskade Bestaande langskade wordt vergroot door ontwikkeling van watergebonden bedrijf, schepen zijn groter dan verwacht.	Port of Amsterdam, gemeente Zaanstad I.s.m.: Rijkswaterstaat	2024-2025
RI 5	Intensivering Zaanse bedrijventerreinen (pilot Achtersluispolder) Gemeente Zaanstad voert hiervoor een pilot voor integrale modernisering, intensivering en verduurzaming.	Gemeente Zaanstad	Voorbereiding gestart in 2024
RI 6	Onderzoek Functiecombinaties Houtrakpolder De voorgenomen verkenning van het ministerie van IenW (in samenwerking met de ministeries EZ en KGG) naar de ruimte voor haven-economie, industrie, (piek)waterberging en de energietransitie, inclusief de mogelijkheid om functies in de Houtrakpolder te combineren, wordt gezamenlijk voortgezet. Om invulling te kunnen geven aan de informatiebehoefte voor de randvoorwaarden wordt de ruimtebehoefte voor haven en industrie extra meegenomen in het nationale onderzoek 'verduurzaming van de industrie' (EZ/KGG). Tevens loopt er vanuit IenW een onderzoek van de Erasmus Universiteit naar de waardecreatie en het toekomstig verdienvermogen van de haven. Ook het havenbedrijf geeft met haar nieuwe havenvisie een doorkijk naar de toekomstige behoefte aan terreinen voor havenontwikkeling en de transities.	Ministerie van IenW I.s.m. ministeries van EZ en KGG	2024-2025

Strategische Grondposities in haven- en industriegebieden

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Daarbij vragen wij het Rijk om via grondposities een sterkere positie in te nemen in het Noordzeekanaalgebied, om zo gezamenlijk te kunnen sturen op opgaven van nationaal belang. (...) Havenbedrijven kunnen bijdragen aan inpassingen van nationale opgaven zoals de energietransitie en circulaire economie. Dat kan als er meer publieke sturing is op strategische grondposities in dit haven- en industriegebied” (p. 100).

Dit is wat onderstaande partijen de komende jaren doen rond strategische grondposities in haven- en industriegebieden:

	Wat	Wie	Wanneer
SG 1	Strategische grondposities Westpoort en Hoogtij Wanneer kansen in de markt ontstaan om strategische grondposities op Westpoort of HoogTij te verwerven, is dat een opgave voor de Port of Amsterdam. In overleg kan het Rijksvastgoedbedrijf hier eventueel aan bijdragen.	Port of Amsterdam I.s.m.: gemeenten Amsterdam (voor Westpoort) en Zaanstad (voor HoogTij), Ministerie van VRO	2024-2028
SG 2	Zeehaven IJmuiden Vrijkomende ruimte van droge functies op kades (her)inzetten voor natte functies voor de groeiende behoefte van de offshore.	Zeehaven IJmuiden	2024-2028

Vitale havenfuncties met betrouwbare achterlandverbindingen

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Havens moeten goed functioneren, met betrouwbare achterlandverbindingen”(p. 39).
“Het behouden van betrouwbare achterlandverbindingen over weg, spoor, water en in de toekomst door buisleidingen is een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van haven- en industriegebieden” p45.

De haven van Amsterdam is de tweede zeehaven van Nederland en aangewezen als haven van nationaal belang. Samen met de industrie in het Noordzeekanaalgebied (NZKG) en de zeehavens van IJmuiden, Beverwijk en Zaanstad vormt het havengebied het vierde havencluster van Europa en een internationale logistieke hub. Het havencomplex speelt een cruciale rol bij het vervullen van maatschappelijke ambities op het terrein van duurzame energievoorziening, economie en logistiek. Goede bereikbaarheid via verschillende modaliteiten (zeevaart, binnenvaart, spoor en weg) is hiervoor randvoorwaardelijk. Duurzame ladingstromen, nodig om de energietransitie te realiseren, vragen om aanpassing op het gebied van infrastructuur en regelgeving.

Hieronder de trajecten waarmee het Rijk, de overige publieke partijen en de Port of Amsterdam de komende jaren werken aan de vitale infrastructuur van havens:

	Wat	Wie	Wanneer
VH 1	Actualisatie Basisnet Het Basisnet maakt het mogelijk dat het vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt over water, spoor en weg op een zo veilig mogelijke manier. Uit een recente evaluatie van het Basisnet is gebleken dat het huidige basisnet niet naar wens functioneert. Het ministerie van IenW wil het Basisnet actualiseren en ontwikkelt daarom het zogenaamde Robuust Basisnet	Ministerie van IenW	2025

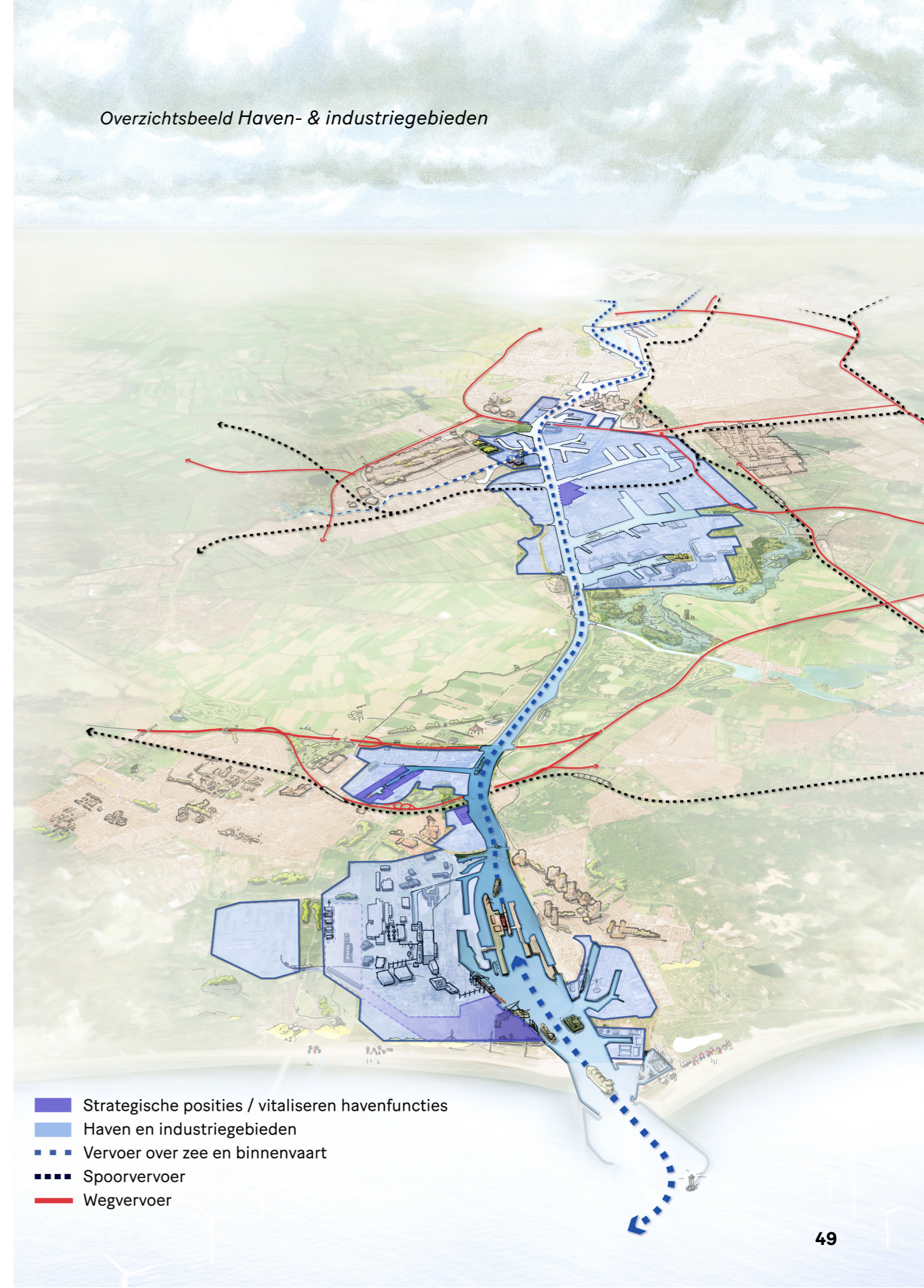
	Wat	Wie	Wanneer
VH 2	<p>Ontwikkelingen spoorgoederenvervoer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstbestendige capaciteit: lopend onderzoek naar de verdubbeling van de aansluiting van het goederen- en reizigersemplacementen op het hoofdnet bij Transformatorweg. • Lopend onderzoek naar alternatieve spooransluiting voor terminals in het havengebied ten oosten van de A10 om terminals in de toekomst per spoor bereikbaar te houden wanneer de sporen in het Coen Vlothavengebied gesaneerd worden als gevolg van de realisatie van Haven-Stad. • Onderzoek naar de omvang van activiteiten op emplacementen gerelateerd aan de energietransitie, zoals de noodzaak tot het verruimen van vergunningen voor opstellen (vergunninghouder = ProRail), rangeren van wagons met gevaarlijke stoffen (bio-fuels) op het Westhaven- en Aziëhavenemplacement in het Amsterdamse havengebied. • Lopend onderzoek naar de combinatie van woningbouw in de vorm van overkluizingen of zeer dicht tegen het spoor aan en het vervoer van gevaarlijke stoffen. • De toepassing van technische innovaties op het spoor om de beschikbare spoorverbindingen optimaal te benutten (o.a. uitrol van ERTMS op de knoop Amsterdam t/m hoofdspoor in het havengebied). 	Gemeente Amsterdam, ProRail, RWS, ministerie van IenW, provincie NH RWS, MRA, gemeente Amsterdam, NS, Port of Amsterdam	2025-2028
VH 3	<p>Multimodaal netwerk goederenvervoer MRA (MIRT Goederenvervoercorridor Zuid)</p> <p>In het realisatiepact wordt i.h.k.v. BO MIRT Goederenvervoerscorridor Zuid gewerkt aan de bereikbaarheid voor goederenvervoer over weg, water en spoor. BO MIRT partijen, waaronder de provincie Noord-Holland i.s.m. de MRA, brengen in 2025 een prioritering aan in de longlist van het Multimodaal Bereikbaarheidsonderzoek MRA. De projecten worden op basis van deze prioritering nader uitgewerkt en de benodigde middelen worden samengebracht en gekoppeld.</p>	BO MIRT partijen: Provincie Noord-Holland i.s.m. MRA	2025
VH 4	<p>Toegankelijkheid Noordzeekanaal</p> <p>Het onderhouden en verbeteren van het NZK met het oog op een veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer en toekomstbestendig gebruik. Het is van belang dat de vaarwegen bevaarbaar en op voldoende diepgang blijven voor de aan- en afvoer van essentiële goederen met minimale beperkingen op de schutcapaciteit bij het sluiscomplex in IJmuiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud vaargeul Noordzeekanaal en Buiten-IJ tot vaarwegprofiel en sanering van de waterbodem. • Realiseren van een nieuwe tunneldeklaag op de Velsertunnel om de tunnelveiligheid te garanderen. Specificaties van de tunneldeklaag worden aangepast om het veilig passeren van diepstekende schepen te faciliteren. 	Rijkswaterstaat I.s.m.: Port of Amsterdam (Centraal Nautisch Beheer, Divisie Havenmeester)	Vanaf Q4 2026
VH 5	<p>Nautische ruimte en voorzieningen op orde</p> <p>Nautische voorzieningen zijn noodzakelijk voor een veilige afhandeling van het scheepvaartverkeer en het functioneren van het haven- en industrieel complex in het NZKG. Komende jaren moet duidelijk worden welke fysieke ruimte voor nautische voorzieningen nodig is, rekening houdend met o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstverwachting scheepsbewegingen en vlootontwikkeling. • Inrichtingsplan Rijkswateren en gevolgen van vaste oeververbindingen. • Beschikbaarheid van voldoende wacht- en ligplaatsen voor zee- en binnenvaart. 	Port of Amsterdam I.s.m.: Rijkswaterstaat, gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland	2024-2028

Havenbeleid

	Wat	Wie	Wanneer
HB 1	<p>Strategisch Plan 2025-2028 en Visie 2040 Port of Amsterdam</p> <p>Het havenbedrijf ontwikkelt een nieuwe visie voor 2040 waarin de lange termijn ontwikkelrichting van de Amsterdamse haven uiteen gezet wordt. Ook wordt een nieuw strategisch plan opgesteld voor de komende 4 jaar waarin concrete doelen zijn opgenomen en hoe het havenbedrijf deze wilt realiseren.</p>	Port of Amsterdam	2024
HB 2	<p>Gebiedsgericht omgevingsprogramma (GOP)</p> <p>De Gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam stellen samen een Gebiedsgericht Omgevingsprogramma op voor de Amsterdamse haven. Het Omgevingsprogramma is een beleidskader voor de ruimtelijke ordening in het havengebied voor de komende 10 tot 15 jaar. Het beleid geeft een nadere invulling voor de verschillende functies in de haven die om ruimte vragen zoals havenindustrie, nautische voorzieningen, energieproductie, warmtewinning, waterzuivering en logistiek. Maar ook functies als groen, cultuur en evenementen.</p>	Gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam	2024-2025
HB 3	<p>Economisch profiel NZKG</p> <p>Het opstellen van een helder economisch profiel, conform de economische profielen die de MRA voor haar gebieden opstelt, kan bijdragen aan het maken van keuzes in de toekomst en het vestigen van nieuwe en innovatieve industrie.</p> <p>Het Programmabureau NZKG zorgt hierbij voor verbinding met aangesloten partners voor het opstellen van een duidelijk economisch profiel voor alle industriegebieden in het NZKG apart én een duidelijk profiel voor het NZKG als geheel.</p>	MRA (initiatiefnemer) Onderdeel van de Uitvoeringsagenda NOVEX-MRA 1.0	2025-2026

	Wat	Wie	Wanneer
VI 1	<p>Maatwerkafspraken Rijk – Tata Steel Transitie van Tata Steel Nederland richting verduurzaming</p>	<p>Ministerie van KGG en Tata Steel</p> <p>Met betrokkenheid van: provincie Noord-Holland, gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk, Omgevingsdienst NZKG</p>	<p>Maatwerkafspraken worden verwacht in 2024</p> <p>Realisatie: fase 1 (Heracless) 2025-2030</p>
VI 2	<p>Verduurzaming Voedingsindustrie in Zaanstad Rondom de Zaan is al meer dan 250 jaar bedrijvigheid met een focus op de voedingsmiddelen- en maakindustrie. Inmiddels zit een groot deel van industrie in verouderde panden. In Zaanstad wordt onderzocht welke mogelijkheden deze bedrijven hebben om te verduurzamen.</p> <p>De versterking en verduurzaming van het Zaanse industriële cluster vraagt om uitbreiding van het hoog-, midden- en laagspanningsnet, en uitbreiding van het 150 kV station in Oostzaan. Daarnaast vraagt het om het verwerven van strategische grondposities in het haven industrieel complex om mogelijke verplaatsingen te faciliteren en afspraken met de verschillende overheden voor financiële steun.</p>	<p>Programma Energietransitie NZKG</p> <p>I.s.m.: gemeente Zaanstad, ministerie van KGG</p>	
VI 3	<p>Energietransitie Havenindustrie Amsterdam Voor het opstellen van de Roadmap Energietransitie Havenindustrie Amsterdam (REHA) is er bij elf deelnemende bedrijven (verantwoordelijk voor meer dan 90% van de totale CO2 uitstoot van het havengebied) een uitvraag gedaan naar zowel de plannen in de nabije en verre toekomst voor energietransitie en CO2-emissiereductie. De voor de transitieplannen benodigde infrastructuur is in kaart gebracht, zodat een tijdlijn kan worden geschetst voor de realisatie van de benodigde infrastructuur.</p> <p>Binnen het programma wordt gekeken naar synergie mogelijkheden tussen de bedrijven om de transitie te versnellen en fungeert het als kanaal om ontwikkelingen op het gebied van de transitie te delen.</p>	<p>Gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam</p>	

- Strategische posities / vitaliseren havenfuncties
- Haven en industriegebieden
- Vervoer over zee en binnenvaart
- Spoorvervoer
- Wegvervoer

3.4 Woningbouw

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“In deze regio worden de komende jaren veel woningen gebouwd, deels via transformatie, van haven- en bedrijventerreinen, deels via stedelijke vernieuwing van bestaande wijken. Om te zorgen dat er voor alle opgaven voldoende ruimte is, is regionale afstemming nodig over de volgorde en het tempo van transformatieplannen voor woningbouw” (p. 81).

“Voor het realiseren van een gezondere en veilige leefomgeving is herstructurering/ stedelijke vernieuwing een cruciale opgave in de wijken van het Noordzeekanaalgebied waar de kwaliteit van leefomgeving achter is gebleven” (p. 87).

Hieronder de woningbouwprojecten die gemeenten, in samenwerking met onderstaande (publieke) partijen, de komende jaren voorbereiden en realiseren:

A. IJmond (Beverwijk, Heemkerk, Velsen) - provincie Noord-Holland, ministerie van BZK

	Wat	Wie	Wanneer
SV IJ1	Sleutelproject stedelijke vernieuwing IJmond (voorbereiding) <ul style="list-style-type: none"> De periode 2024 t/m 2026 wordt benut om o.a. met de woningcorporaties in de IJmond een integraal gebiedsplan voor te bereiden om naoorlogse wijken te verdichten, te verduurzamen, te vergroenen en het (fysieke- en sociale) leefklimaat te verbeteren. Deze voorbereiding resulteert in een planning én een overzicht van de benodigde investeringen die nodig zijn in de komende decennia. Om deze voorbereiding mogelijk te maken is een project-budget van €3 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Na deze voorbereiding zijn afspraken nodig met het Rijk rond 2027. 	Gemeenten Beverwijk, Heemkerk en Velsen I.s.m.: provincie Noord-Holland, ministerie van VRO	Voor-bereiding 2024 tot en met 2026. Afspraak met Rijk 2027 Realisatie 2028-2040

B. Havenstad - gemeente Amsterdam

HS1	Sloterdijk Centrum/ Stationskwartier Knooppunt ontwikkeling	Gemeente Amsterdam	In uitvoering (fase 4)
HS2	Sloterdijk 1 Zuid Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Amsterdam	Fase 3 Investeringsbesluit afgerond
HS3	Sloterdijk 1 Noord Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Amsterdam	Fase 1 Verkenning, Fase 2 Haalbaarheid 2024 -2028
HS4	Zaanstraat Emplacement Transformatie spooreplacement	Gemeente Amsterdam	Fase 1 Verkenning, Fase 2 Haalbaarheid 2024 -2028
HS5	Sportpark Transformatorweg & Amsterbaken Woningbouw op sportpark	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2035
HS6	Melkweg Oostzanerwerf Woningbouw op Sportpark	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2035
HS7	Minervahaven Zuid Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Amsterdam	Fase 1 Verkenning, Fase 2 Haalbaarheid 2024 -2028

	Wat	Wie	Wanneer
HS 8	Minervahaven Noord Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2035
HS 9	Cornelis Douwes 2 en 3 (Shipdock) Transformatie van havenwerf	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2031
HS10	Cornelis Douwes 0 en 1 Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2035
HS 11	Coen- en Vlothaven Transformatie haventerrein	Gemeente Amsterdam	Niet voor 2040
HS 12	Stedelijke vernieuwing Nieuw- West Stedelijke vernieuwing van bestaande woonwijk	Gemeente Amsterdam	Project is in uitvoering tot tenminste 2040. Project kent verschillende deelgebieden die in verschillende fases worden voorbereid en uitgevoerd

C. Zaanstad - gemeente Zaanstad

ZS 1	Hembrugterrein Noord Transformatie bedrijventerrein	Gemeente Zaanstad	2024: start bouw eerste woningen noordkant Hembrugterrein
ZS 2	Achtersluispolder Sluiskwartier Transformatie haven- en bedrijventerrein	Gemeente Zaanstad	Eind 2024 in de raad, plus startnotitie voor nadere uitwerking
ZS 3	Thorbeckezone (gebied ten noorden van Sluisbuurt en rondom de Thorbeckelaan) Transformatie van bedrijventerrein naar gemengd werk-woongebied, flexwonen	Gemeente Zaanstad	Programma loopt, onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
ZS 4	Stedelijke vernieuwing Zaandam Oost (uitbreiden aanpak Pact Poelenburg & Peldersveld) Stedelijke vernieuwing bestaande woonwijk	Gemeente Zaanstad	PM

D. Beverwijk - gemeente Beverwijk

BE 1	Spoorzone West (stadskant) Knooppuntontwikkeling – verschillende deelprojecten	Gemeente Beverwijk	2024 - 2035
BE 2	Spoorzone Bazaarterrein Transformatie gedeelte Bazaarterrein bedrijventerrein	Gemeente Beverwijk	Intentiefase waarin de haalbaarheid wordt onderzocht 2024-2026

E. Heemkerk - gemeente Heemkerk

HE 1	Project Schrijversbuurt Transformatie Schrijversbuurt naar een gemengde en sociaal veerkrachtige wijk, gelegen in een klimaatrobuuste parkachtige omgeving	Gemeente Heemkerk	2025/2026/2027, Q1 2025 sloop eerste gebouwen
HE 2	Project Zuidbroek/Oosterwijk	Gemeente Heemkerk	2026 planvorming. Meegenomen in stedelijke vernieuwing. Focus op veerkrachtige/leefbare wijken

F. Velsen - gemeente Velsen

	Wat	Wie	Wanneer
VE 1	<p>Pont tot Park IJmuiden</p> <p>Ringpark rondom IJmuiden, klimaatstraten, sociale ontmoetingsplekken, vergroenen omgeving en klimaatadaptief maken Plein 1945 IJmuiden.</p> <p>Voor deze deelprojecten is budget beschikbaar gemaakt vanuit Gebiedsinvesteringen Netten op Zee.</p>	Gemeente Velsen	<p>Start in 2025 met klimaatstraten, ringpark en Plein 1945</p> <p>Sociale ontmoetingsplekken eind 2025/ begin 2026</p>

Elektriciteit voor woningbouw

LIA 1	<p>Uitbreiden midden- en laagspanningsnet</p> <p>Voor woningbouw en de groeiende behoefte aan elektriciteit is de ontwikkeling van het midden- en laagspanningsnet cruciaal. Voor gebiedsontwikkelingen is de realisatie van een passend elektriciteitsnet, het laagspanningsnet, een voorwaarde om o.a. de woningen van voldoende stroom te voorzien. Het bestaande elektriciteitsnet in buurten en wijken is doorgaans niet klaar voor verduurzaming en verdichting. Warmtepompen om huizen duurzaam te verwarmen, laadpalen voor elektrisch vervoer en zonnepanelen die duurzame energie opwekken, leggen extra druk op het elektriciteitsnet.</p> <p>Liander verwacht dat het aantal transformatorhuisjes in de buurten minimaal zal verdubbelen en één op de drie straten een keer open zal gaan om de kabels te versterken. Door verdichting neemt deze opgave toe. Vaak moeten bestaande kabels en leidingen verlegd worden in de drukke ondergrond om ruimte te maken voor de gewenste gebiedsontwikkeling.</p>	Liander i.s.m. alle gebiedsprojecten	Kerntaak
-------	--	--------------------------------------	----------

Overzichtsbeeld Woningbouw

3.5 Netwerken voor energietransitie & circulaire economie

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“De nieuwe groene energiehoofdstructuur wordt ontwikkeld als nieuwe drager voor het Noordzeekanaalgebied” (p. 75).

Uit de CES NZKG 2024:

“Voortvarende realisatie van de reeds bestaande (aangewezen) MIEK-projecten blijft onverminderd van belang. De komende jaren is de belangrijkste focus om deze projecten zo snel mogelijk te realiseren”(p. 100)

Hieronder een overzicht van projecten voor energie-infrastructuur waar door onderstaande partijen de komende jaren aan wordt gewerkt:

Energiesysteem

	Wat	Wie	Wanneer
ES 1	Sleutelproject A9-Zuid, realisatie Transformator 380 kV station van 25 hectare ten zuiden van het Noordzeekanaal. A9-Zuid is tevens zoekgebied voor aanlanding wind op zee.	TenneT, provincie Noord-Holland I.s.m.: Port of Amsterdam, gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam	Locatie- besluit 2027 In werking: 2032
ES 2	A10-Noord realisatie Transformator 380 kV station 20 hectare ten noorden van het Noordzeekanaal.	TenneT, ministerie van KGG I.s.m.: provincie Noord-Holland, gemeenten Zaanstad, Amsterdam en Beverwijk (afhan- kelijk van locatiekeuze)	In werking 2029-2030
ES 3	Versterking transformator Oostzaan Uitbreiding bestaand transformatorstation voor de ver- duurzaming van de industrie in Zaanstad en Westpoort.	TenneT, Liander I.s.m.: provincie Noord-Holland, gemeenten Oostzaan, Zaanstad, Amsterdam	2027
ES 4	Waterstofnetwerk NZKG Start van een verbinding naar Zaanstad, de IJmond en Westpoort (verschillende aansluitingen in het haven- gebied) die na 2027 wordt gekoppeld aan de overige industriële clusters in Nederland via het Waterstofnetwerk Nederland en omliggende landen.	Hynetworks Services / Gasunie, ministerie van KGG I.s.m.: gemeenten, provincie Noord-Holland en Port of Amsterdam	2028
ES 5A	Realisatie Havenet Een publiek waterstof distributienetwerk dat bedrijven in de haven in staat stelt waterstof af te nemen of te leveren. Dit netwerk is complementair aan het Waterstofnetwerk NZKG door andere routing in de haven en substantieel lager drukregime. Het gemiddelde transport volume per gebruiker zal aanzienlijk lager liggen dan bij Waterstofnetwerk NZKG. Dit functioneert vergelijkbaar met de manier waarop het hogere- en lagere druk aardgasleidingen in de huidige situatie complementair aan elkaar zijn.	Firan / Alliander I.s.m.: gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam	Verkenning Q4 2024 Realisatie bij H2avenet 2027-2028

	Wat	Wie	Wanneer
ES 5B	Verkenning Zaanet • O.a. voor verbinding naar HoogTij. • Aansluiting van de Zaanse bedrijven op het lokale waterstofnetwerk.	Firan/Alliander I.s.m.: gemeente Zaanstad, Rijkswaterstaat	Q4 2024 verkenning gereed Realisatie waterstof- netwerk 2028
ES 6	Realisatie Importterminals Waterstof Gezien de verwachte tekorten aan groene waterstof in het NZKG, Nederland en Europa zijn er momenteel plannen voor de realisatie van meerdere waterstofimportterminals in de haven van Amsterdam (o.b.v. LOHC en LH2). Momenteel wordt zowel gewerkt aan de realisatie hiervan bij bestaande terminals als aan het ontwikkelen van een greenfield importterminal. De verwachting is dat vanaf 2028 200 kton waterstof geïmporteerd kan worden, mits de randvoorwaarden voor deze projecten op orde zijn. Port of Amsterdam werkt samen met de betrokken terminals, ketenpartners en publieke autoriteiten aan de ontwikkeling van de hele toeleveringsketen voor de import van groene waterstof via de haven van Amsterdam. Ook zijn een aantal van deze partijen verenigd in het H2A-platform, een netwerk dat de samenwerking versterkt en aandacht vraagt voor de kansen en uitdagingen van deze ambities.	Port of Amsterdam I.s.m.: terminals, ketenpartners en publieke partijen	2028-2029 2024-2032
ES 7	VAWOZ Aanlanding wind op zee naar Nederland, o.a. naar het Noordzeekanaalgebied.	Ministerie van KGG i.s.m.: provincie Noord-Holland, gemeenten Rijkswaterstaat	De IEA en plan MER worden uitgevoerd, besluit mi- nister over programma eind 2025/ begin 2026
ES 8	CCS/CCUS Regionaal CO₂ netwerk In het NZKG is er zowel aanbod als vraag naar (biogene) CO ₂ . Een regionaal CO ₂ -netwerk in het NZKG verbindt de vraag en het aanbod. Het project is in de CES NZKG 2024 voorgedragen als project van nationaal belang (kandidaat MIEK). Hiervoor wordt een startnotitie gemaakt. Deze is eind 2024 gereed. Het netwerk sluit de grootste CO ₂ uitstoter in de Amsterdamse Haven (AEB) en verschillende potentiële producenten van synthetische brandstoffen in de Amsterdamse Haven op elkaar aan. Daarnaast heeft het netwerk de potentie om de IJmond (TSN) te verbinden aan het netwerk in de Amsterdamse Haven. Het regionale netwerk, CO ₂ -netwerk NZKG, zal vervolgens worden verbonden aan het nationale CO ₂ -netwerk. Via het netwerk kan de overtollige CO ₂ ingevoerd worden en elders gebruikt worden (bijvoorbeeld in de glastuinbouw) of opgeslagen worden in lege gasvelden onder de Noordzee via Aramis/Porthos of transport per schip.	Gemeente Amsterdam I.s.m.: provincie Noord-Holland, Port of Amsterdam, gemeenten. AEB, TSN, OCAP, Gasunie, potentiële gebruikers CO ₂	Haal- baarheids- studie 2024-2030
ES 9	Warmtenet IJmond Realisatie warmtenet IJmond voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving, eventueel in combinatie met de ontwikkeling van plannen voor stedelijke vernieuwing in de IJmond.	Gemeenten Heemskerk, Velsen en Beverwijk	

	Wat	Wie	Wanneer
ES 10	Energiehubs Met de industrie en het MKB wordt onderzocht hoe zij slimmer om kunnen gaan met de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet. Door bijvoorbeeld de ontwikkeling van energyhubs op bedrijventerreinen (bijvoorbeeld op HoogTij).	Port of Amsterdam en bedrijfsleven	2027-2028, vanaf 2024
ES 11	Stoomnet Westpoort Realisatie stoomnet, in eerste instantie tussen AEB en Argent Energy	AEB Amsterdam, Argent Energy, gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam	2027
ES 12	Uitbreiden regionale elektriciteitsnet Ontwikkelingen zoals revitaliseren van bestaande havens en kades, verduurzaming van bestaande industrie en de vestiging van nieuwe industrie hebben doorgaans een aansluiting op het regionale elektriciteitsnet van netbeheerder Liander. Deze ontwikkelingen hebben een aanzienlijke vermogensvraag, waarvoor versterking van het regionale elektriciteitsnet randvoorwaardelijk is. Liander werkt aan de versterking van het regionale elektriciteitsnet in het Noordzeekanaal gebied door nieuwbouw en uitbreiding van bestaande elektriciteitsstations, kabels en transformatorhuisjes.	Liander I.s.m. o.a. TenneT, provincie Noord-Holland en gemeenten in de Taskforces Noord-Holland en Amsterdam	doorlopend

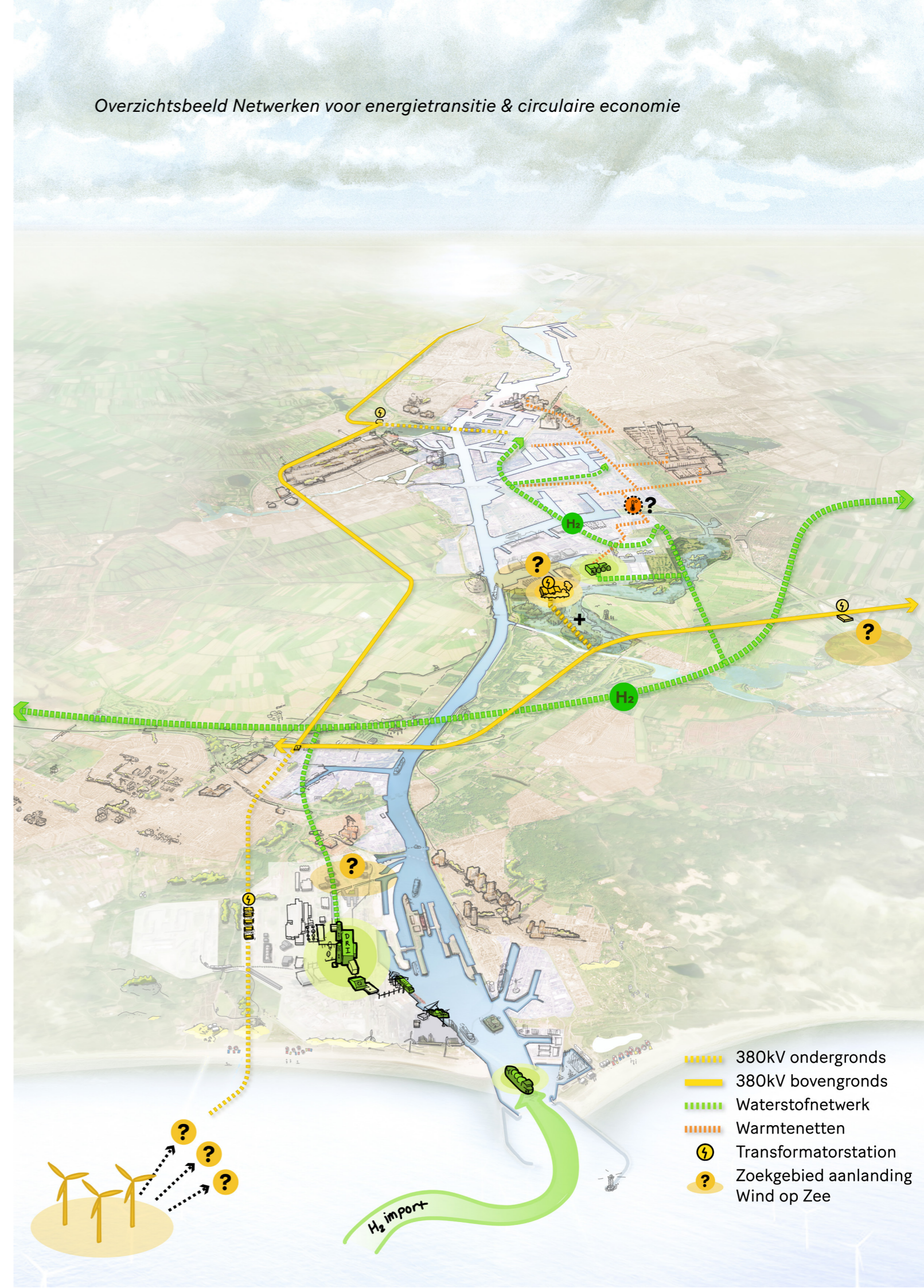
Elektrolyse

	Wat	Wie	Wanneer
EW 1	H2era 500 MW (Westpoort) Vestiging van fabriek voor elektrolyse met capaciteit voor 500 MW. HyCC ontwikkelt een grootschalige 500 MW elektrolyser onder de projectnaam H2era. Deze fabriek produceert 68,7 kton groene waterstof per jaar in 2035 en 77,6 kton groene waterstof per jaar in 2050. De productie van waterstof is cruciaal voor de verduurzaming van de industrie in het NZKG, de productie van fossielvrije brandstoffen in de Westpoort en het balanceren van het elektriciteitsnet. Aandachtspunten zijn: - Beschikbaarheid van water en waterlozing. - Tijdige aansluiting op het waterstofnetwerk is onzeker. - Regelgevend en stimulerend kader ontbreekt. - Aansluiting op het elektriciteitsnet - Voldoende en betaalbare duurzame opgewekte elektriciteit.	HyCC I.s.m.: Port of Amsterdam, gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer	2028
EW 2	Vattenfall Hy4Am 200 MW (Westpoort) Vattenfall ontwikkelt een elektrolyser van 200 MW onder de projectnaam Hy4Am (een acroniem voor Hydrogen For Amsterdam). Op de plek van de voormalige kolencentrale Hemweg ontwikkelt Vattenfall een fossielvrije energiehub waar waterstof een integraal onderdeel van is. In de eerst fase wordt groene waterstof geproduceerd voor naastgelegen industrie en mobiliteit. Hy4Am produceert 20 kton waterstof vanaf 2030. De waterstof wordt via het nationale waterstofnetwerk HyNetworks en/of het lage druk netwerk H2avennet van Firan in de Westpoort getransporteerd naar klanten en vormt zo de eerste stap naar een lokaal waterstofsysteem. Aandachtspunten: zie H2era.	Vattenfall I.s.m.: Port of Amsterdam, gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer	2027-2028 (mogelijk niet haalbaar door netcongestie)

Circulaire Economie

CE 1	Opstellen circulaire grondstoffenstrategie NZKG Aan de hand van eerder uitgevoerde onderzoeken, geactualiseerde bestaande en nieuwe projecten een circulaire grondstoffenstrategie formuleren voor het NZKG. Met de grondstoffenstrategie NZKG wordt ingezet op voldoende beschikbaarheid van kritieke mineralen en metalen, circulariteit, op het vinden van minder schaarse alternatieven en het verkleinen van de impact op mens en milieu.	Programma Energietransitie NZKG I.s.m. alle partners	
------	---	---	--

Overzichtsbeeld Netwerken voor energietransitie & circulaire economie

- ⋯ 380kV ondergronds
- 380kV bovengronds
- ⋯ Waterstofnetwerk
- ⋯ Warmtenetten
- ⚡ Transformatorstation
- ⊙ ? Zoekgebied aanlanding Wind op Zee

3.6 Landschap & ecologie

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Landschappelijk is er veel nodig om te komen tot sterke, klimaatadaptieve en ecologisch waardevolle landschappen” (p. 91).

Hieronder een overzicht van trajecten en projecten die bijdragen aan het versterken van recreatielandschap en natuur en waar door onderstaande partijen de komende jaren aan gewerkt wordt:

	Wat	Wie	Wanneer
LG 1	Transitie van het landelijke gebied (voorheen NPLG) Vanwege het schrappen van NPLG is op dit moment onduidelijk in welke vorm Rijk invulling geeft aan de opgaven in het landelijke gebied.	Ministerie van BZK, ministerie van LNV	PM
LG 2	PPLG Uitvoering van de toegezegde onderdelen van het PPLG.	Provincie Noord-Holland	PM
LG 3	Oer-IJ (onderdeel van de Uitvoeringsagenda NOVEX-MRA) Voor het versterken van groenblauwe verbindingen en ecologie, de herkenbaarheid van het landschap en het recreatief gebruik van het Oer-IJ landschap (o.a. Wijkermeerpolder, Spaarnwoude en Houtrakpolder), is een ruimtelijk inrichtingsplan een belangrijke stap.	Provincie Noord-Holland, Metropoolregio Amsterdam I.s.m.: gemeenten Haarlemmermeer, Zaanstad, Amsterdam, Velsen, Beverwijk, Heemskerk, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Recreatieschap Spaarnwoude, Port of Amsterdam	2024-2027
LG 4	Sleutelproject: Integraal plan voor landschap rond A9-Zuid Opstellen van een integraal plan en ontwerp voor versterking van landschap, natuur en recreatie voor het gebied waar het transformatorstation A9-Zuid wordt ingepast. Hierin maatregelen meenemen voor een toekomstbestendig watersysteem. Financiering van het plan kan uit middelen van de eerste tranche Gebiedsinvesteringen Netten op Zee, bij onderbesteding van andere projecten. Realisatie van deze landschappelijke versterking kan voortgedragen worden voor de tweede tranche Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. In 2024 gaat de provincie Noord-Holland in gesprek met deelnemers over een gezamenlijk startbudget voor dit project (2025-2026).	Provincie Noord-Holland (trekker), gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam, Hoogheemraadschap van Rijnland (namens de waterbeheerders), Port of Amsterdam I.s.m.: Staatsbosbeheer, Recreatieschap Spaarnwoude, TenneT, Rijkswaterstaat, ministerie van IenW	Start Q1 2025
LG 5	Vergroening & klimaatadaptieve maatregelen Op basis van fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee: <ul style="list-style-type: none"> • Vergroening en klimaatadaptieve maatregelen, • Stimuleren vergroening tuinen, • Stimuleren vergroenen scholen, • Stimuleren groene daken, • Vergroening schoolomgeving en nabij woonzorgcentra 	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen	Start eind 2024. Loopt door tot 2026
LG 6	Versterking groen-blauwe verbindingen tussen gebieden <ul style="list-style-type: none"> • Deels op basis van Regiodeal MRA-West en PPLG. • Tussen recreatieschap Spaarnwoude en Nationaal Park Zuid Kennemerland. • Tussen de IJmond en de Wijkermeerpolder en de groene duingebieden. 	Gemeenten Beverwijk, Velsen, Haarlemmermeer, Haarlem, Zaanstad, Nationaal Park Zuid-Kennemerland, Recreatieschap Spaarnwoude, Hoogheemraadschap van Rijnland, diverse ministeries	2024-2029
LG 7	Verbeteren openbare ruimte Zaans Noordzeekanaalgebied Verschillende projecten om de openbare ruimte te verbeteren door o.a. vergroenen van: <ul style="list-style-type: none"> • Hembrugbos, • Omgeving pont Buitenhuisen, • Sportpark Poelenburg. 	Gemeente Zaanstad	2024-2026

Overzichtsbeeld Landschap & ecologie

3.7 Water- & bodemsysteem

Uit het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023):

“Water en bodem sturend geldt in Nederland als een nieuwe randvoorwaarde in de ruimtelijke ordening (...) Dat betekent o.a. anticiperen op zeespiegelstijging, beperken van overstromingsrisico's, anticiperen op afname zoetwaterbeschikbaarheid, waterkwaliteit verbeteren” (p. 89).

Hieronder een overzicht van de uitvoeringsprojecten op het gebied van het water- en bodemsysteem waar door onderstaande partijen de komende jaren aan wordt gewerkt:

Anticiperen op zeespiegelstijging

	Wat	Wie	Wanneer
AZ 1	Verkenning robuustheid watersysteem Noordzeekanaalgebied In 2024 wordt gestart met verkenningen naar benodigde maatregelen voor het watersysteem voor de korte (heden-2030), middellange (2030-2040) en lange termijn (na 2040). Het gaat daarin om maatregelen die noodzakelijk zijn om de waterveiligheid, wateroverlast en waterkwaliteit in het Noordzeekanaal, en daarmee ook het Amsterdam-Rijnkanaal, te waarborgen. Onderzocht wordt welke maatregelpakketten nodig zijn voor cruciale onderdelen in het kanaalsysteem, maar ook wat er nodig is rond het kanaalsysteem in het omliggende landelijk gebied en welke investeringen hiermee gemoeid zijn.	Gebiedsopgave Centraal Nederland (trekker) I.s.m.: Rijkswaterstaat 4 waterschappen, 3 omliggende provincies, omliggende gemeenten, Metropoolregio Amsterdam, Bestuursplatform NZKG, ministerie van IenW (DGWB)	2025-2026
AZ 2	Dijkversterking waterkering IJmuiden De dijken op het sluizencomplex IJmuiden voldoen op bepaalde onderdelen niet aan de toekomstige veiligheidsnormen voor waterkeringen. Om het Noordzeekanaalgebied ook in de toekomst veilig te houden, versterkt Rijkswaterstaat deze dijken op het sluizencomplex. De dijkversterking is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.	Rijkswaterstaat	2023-2026 Voorbereiding en aanbesteding 2025-2027 Ontwerp 2027-2030 Uitvoering
AZ 3	Versterken waterkeringen (primair en regionaal) Kerntaak van waterschappen en Rijkswaterstaat. De uitvoering van de diverse versterkingsprogramma's is een doorlopend proces. Dit gebeurt op basis van de toetsing van de normen van deze keringen die door Rijkswaterstaat (Primaire keringen) en de provincies (regionale keringen) worden vastgesteld en aangepast aan actuele en toekomstige ontwikkelingen (waaronder klimaatverandering als ruimtelijke ontwikkelingen).	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland I.s.m.: provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, gemeenten, bewoners, bedrijven	Kerntaak doorlopend
AZ 4	Uitbreiden ruimtelijke reserveringen rondom de keringen, om toekomstige dijkversterkingen i.v.m. klimaatverandering te kunnen uitvoeren	Provincie Noord-Holland, waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat	2024-2027

Beperken overstromingsrisico's en extreme wateroverlast (piekwaterberging)

	Wat	Wie	Wanneer
WB 1	Onderzoek en uitspraak Strategische reservering (piek) waterberging ARK-NZK Gebiedsopgave Centraal Holland voert een tweejarig onderzoek uit - 'Ruimte voor Water' - naar waar en hoeveel extra ruimte voor water er nodig is. Dat gaat over de ruimte voor waterberging in tijden van wateroverlast en waterconservering in tijden van droogte. Het onderzoek verloopt in drie fases en levert uiteindelijk voor de meest prioritaire gebieden een berekening op van de ordergrootte en omvang van de hoeveelheid ruimte voor water die nodig is voor de ontwikkeling van een klimaatadaptieve regio. • Gezaghebbende uitspraak is nodig als toekomstige bouwsteen voor actualisatie Ontwikkelperspectief NZKG 2027. • (Samenhang met WB6)	Gebiedsopgave Centraal Holland I.s.m.: Provincies Utrecht, Noord Holland, waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Rijkswaterstaat. NOVEX gebieden NZKG, MRA en GH	2024-2026
WB 2	Ruimtelijke verkenning piekwaterberging Noordzeekanaalgebied In actie WB1 wordt de omvang van benodigde (piek)waterberging in het Noordzeekanaalgebied in kaart gebracht. Op basis hiervan wordt geïnventariseerd welke locaties in het Noordzeekanaalgebied in aanmerking kunnen komen voor een waterbergfunctie inclusief een indicatie van de termijn waarop dat nodig zou zijn.	Provincie Noord-Holland I.s.m.: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeenten Zaanstad, Beverwijk, Oostzaan, Amsterdam	Start zodra Onderzoek WB1 "strategische reservering (piek)waterberging" is afgerond.
WB 3 / LG 4	Ontwerp en randvoorwaarden piekwaterberging NZKG zuid Onderdeel maken van een op te stellen integraal plan voor versterking landschap, natuur en recreatie, mogelijk met piekwaterberging voor het gebied waar het transformatorstation A9-Zuid wordt ingepast.	Provincie Noord-Holland, gemeente Haarlemmermeer I.s.m.: Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat, recreatieschap Spaarnwoude, TenneT, Port of Amsterdam	Wordt onderdeel gemaakt van van LG4
WB 4	Ontwikkelen nieuwe regelgeving Randvoorwaarden RO-ontwikkeling Water en Bodem-sturend Provincie en waterschappen gaan regelgeving ontwikkelen waaraan alle RO-ontwikkeling m.b.t. water- en bodemgestuurde principes moeten voldoen. De provincie doet onderzoek om de basisveiligheidsniveaus van de MRA op te nemen als instructieregel in de provinciale verordening. Hierbij is speciale aandacht voor (a) vitale en kwetsbare functies en (b) reserveringszones waterkeringen. De waterschappen onderzoeken om specifieke gebiedsgerichte klimaatregels voor RO-ontwikkeling op te nemen in de Waterschapsverordening.	Provincie Noord-Holland, I.s.m.: Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	2024-2026
WB 5	Renovatie noodkeringen (balgstuwen) In de Haarlemmermeerpolder bevinden zich vier noodkeringen (balgstuwen) die bij een mogelijke doorbraak van de dijk de gevolgen van overstromingen kunnen beperken. I.v.m. einde levensduur renoveert Rijnland deze noodkeringen op dit moment. Het betreft echter feitelijk een bovennormatieve maatregel waarvan de financiering niet alleen bij Rijnland moet liggen maar vanwege de belangen die worden beschermd (vitale economische functies waaronder Schiphol) ook bij Rijk en regio. Het gesprek over medefinanciering door bv. Rijk wordt dan ook door Rijnland opgestart.	Onderdeel van de groen-blauwe maatregelen Uitvoeringsagenda NOVEX-MRA 1.0	2024-2028

	Wat	Wie	Wanneer
WB 6	Beleidsontwikkeling wateroverlast ARK/NZK Het watersysteem Noordzeekanaal/Amsterdam-Rijnkanaal kent door onder meer extremer weer als gevolg van klimaatverandering en het wegvallen van het spui een hoge kans op wateroverlast die alleen maar verslechterd. De vraag die voorligt is of en hoe dit moet worden aangepakt. lenW en RWS hebben vanuit klimaat adaptieve lenW netwerken een beleidsontwikkeling wateroverlast ARK/NZK geïnitieerd om in beeld te brengen welke beleidslijnen mogelijk zijn, welke maatregelen voor verschillende beleidslijnen daarbij passen, welke kosten die met zich mee brengen en hoe deze zich verhouden tot de voorkomen schade. Dit wordt door Rijk en regio gezamenlijk uitgewerkt.	Ministerie van lenW Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland, waterschappen, gemeenten, Gebiedsopgave Centraal Holland	2025-2026
WB 7	Vergroten/versterken afvoercapaciteit NZK/ARK Nadat het beleidsdoel wateroverlast ARK/NZK is vastgesteld kan vervolgens worden bepaald of en wat de opgave is voor het vergroten/versterken van de afvoercapaciteit ARK/NZK en hoe die het beste kan worden ingevuld, rekening houdend met zeespiegelstijging. Grofweg gaat het om het bijplaatsen van 200 m ³ /s verspreid over verschillende locaties (bij gemaal IJmuiden, richting Markermeer en Lek). Onderdeel hiervan is het programma V&R (verbeteren en renovatie) van gemaal en sluisencomplex IJmuiden van Rijkswaterstaat en alternatieve aanvoerroute zoetwater naar het Markermeer/IJsselmeer.	Ministerie van lenW I.s.m.: Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland, waterschappen, gemeenten, Gebiedsopgave Centraal Holland	2027-2040 Punt is nog onzeker. Nog afstemming tussen RWS en lenW
WB 8	Uitvoeringsprogramma ARK-NZK met maatregelen tegen extreme wateroverlast Voor het ARK-NZK loopt er nu een project om na te gaan wat een clusterbui zoals die in Limburg in 2021 voor effect zou hebben gehad als die op het ARK-NZK gebied zou zijn gevallen, de zogenaamde bovenregionale stresstest Wateroverlast. Dit jaar wordt gewerkt aan stresstesten met als resultaat waterbeelden en het in beeld brengen van de grootste knelpunten. Via Risicodialogen in 2025-2026 moeten die in 2027 leiden tot een uitvoeringsagenda met onder andere technische als ruimtelijke maatregelen (indicatie van gebieden die ingezet kunnen worden om water op te vangen en vast te houden).	Provincie Noord-Holland I.s.m.: provincie Utrecht, provincie Zuid-Holland, ministerie van lenW, waterschappen, gemeenten, veiligheidsregio's	2024-2027

Zoetwaterbeschikbaarheid

ZW 1	Sleutelproject Effluent rioolwaterzuiveringsinstallatie Westpoort inzetten voor industriewater Formulering bestuursopdracht moet komen vanuit deze partijen. Doel van deze bestuursopdracht om gezamenlijk verdere stappen voor te bereiden in de richting van een investeringsbesluit.	Waterschap Amstel Gooi en Vecht, gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam	2024-2028
ZW 2	Bepalen totale zoetwatergebruik/behoefte in relatie tot aanbod zoetwater Inzichtelijk krijgen wat de totale zoetwatervraag van het NZK/ARK precies is, welke toekomstige zoetwaterbehoefte er (mogelijk) is en hoe de aanvoer van zoetwater via o.a. de Rijn en de Lek zich ontwikkelt. Op basis daarvan het gesprek voeren wat dat dan betekent: van nieuwe opgaven, tot aanpassing functies en het voeren van het landelijke gesprek over de zoetwaterverdeling.	Gebiedsopgave Centraal Holland I.s.m.: ministerie van lenW, provincie Noord-Holland, waterschappen, gemeenten	2024-2025

	Wat	Wie	Wanneer
ZW 3	Reduceren zoetwatergebruik industrie in NZKG-gebied Breed onderzoek voor alle functies en het gehele ARK/NZK gebied. Deze actie richt zich specifiek op de industrie in het NZKG-gebied en richt zich op reduceren zoetwatergebruik, registratie industriewater en onderzoeken op welke wijze marktprikkels kunnen bijdragen aan de opgave voor waterbesparing. In het Ontwikkelperspectief NZKG is aangegeven dat binnen Westpoort door Waternet al gekeken wordt naar inrichten separaat watersysteem voor industriewater. Mogelijk kan dit gecombineerd worden.	Drinkwaterbedrijven Waternet en PWN I.s.m.: alle bedrijven en gemeenten in het NKZG	
ZW 4	Onderzoek beperken zoutindringing naar achterliggende gebieden Met een aantal beperkte maatregelen kunnen de gevolgen van verzilting in het NZK en ARK (sterk) worden gereduceerd. Bv. in de monding van het ARK of bij de Grote sluis te Spaarndam. In de eerste fase onderzoeken we de verschillende quick wins verder, inclusief globale kosteninschatting.	Gebiedsopgave Centraal Holland I.s.m.: Rijkswaterstaat, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, provincie Noord-Holland, Port of Amsterdam	2025-2026
ZW 5	Verkenning alternatieve locatie rwzi Thorbeckezone Zaanstad Voor de ontwikkeling van de Thorbeckezone is HHNK op zoek naar een alternatieve locatie voor de rwzi van circa 20 ha	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier I.s.m.: Gemeenten	

Waterkwaliteit verbeteren

WK 1	Toewerken naar minder koel- en afvalwaterlozingen en actualiseren van de lozingsvergunningen Dit in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW). RWS werkt landelijk (onderdeel KRW-Impulsprogramma) aan het bezien en herzien van lozingsvergunningen. Ambitie is dat alle lozingsvergunningen in 2027 zijn herzien. RWS streeft na om in dat jaar de waterkwaliteitsdoelen KRW te halen (emissiebonnen studies, aanvullende monitoring en sanering waterbodems). Daarnaast wordt via landelijk beleid gewerkt aan emissiereductie van normoverschrijdende (ubiquitaire) stoffen en wordt samen met waterschappen gewerkt aan emissiereductie vanuit regionaal water en rwzi's en via de rwzi-route vanuit indirecte lozingen.	Rijkswaterstaat I.s.m.: ministerie van lenW	2024-2027 Ambitie is om in 2027 de KRW- normen te halen
WK 2	Opstellen uitvoeringsprogramma waterkwaliteit RWS heeft een Waterbeheerplan opgesteld m.b.t. ecologische en chemische waterkwaliteitsdoelstellingen. Recent is op Europees niveau een nieuwe Richtlijn Stedelijk Afvalwater goedgekeurd die in 2024 in Nederlandse wetgeving zal worden geïmplementeerd. Deze nieuwe richtlijn voorziet in een aanscherping van lozingseisen voor stikstof en fosfor en tot 2045 een verbetering van het zuiveringsrendement (80%) voor organische microverontreinigingen.	Rijkswaterstaat	2024

WK 3	Uitbreiding monitoring (zeer zorgwekkende) stoffen RWS focust nu vooral op het halen van de doelen uit de KRW voor 2027. Waterkwaliteit is meer dan de huidige probleemstoffen. Om te kunnen anticiperen op toekomstige probleemstoffen is meer inzicht in voorkomen en bronnen gewenst. Prognose is dat de waterkwaliteit richting 2027 verbetert maar dat, net als in de rest van Nederland, niet alle doelen gehaald zullen worden.	Rijkswaterstaat	2024-2028
WK 4	Waterkwaliteit: "Zo houden we het water levend" In dit programma van Rijkswaterstaat gaat het onder andere over: <ul style="list-style-type: none"> • Visveilige pompen • Palingvriendelijk gemaal • Vispassages Oranjesluizen • Habitatontwikkeling oever Zijkanaal C en Amsterdam-Rijnkanaal, Noordzeekanaal 	Rijkswaterstaat	2024-2028
WK 5	Saneren van vervuilde bodem voor normen Kaderrichtlijn Water 2027 Sanering van de waterbodem door TBT verontreiniging staat geprogrammeerd als KRW-maatregel. Deze bevindt zich in de planfase. Realisatie vóór 2027 is onzeker door budget en planning.	Rijkswaterstaat	2025-2027

Sluizen en gemalen

	Wat	Wie	Wanneer
SLG 1	Vervanging en renovatie sluiscomplex IJmuiden Het sluiscomplex IJmuiden bestaat uit vijf schutsluizen. Verschillende onderdelen op en om het sluiscomplex naderen het einde van hun levensduur en zijn binnenkort toe aan vervanging. Ook de Noordersluis en Middensluis naderen het einde van hun levensduur. De Zeesluis IJmuiden is aangelegd ter vervanging van de Noordersluis. In principe zou de Noordersluis bij in gebruik name van Zeesluis IJmuiden sluiten en alleen als noodsluis worden ingezet. Echter, RWS doet onderzoek of vanuit verschillende invalshoeken zoals waterveiligheid, waterkwaliteit, scheepvaart, kosten en maakbaarheid efficiënter geslut kan worden met de Middensluis of met de Noordersluis. De verschillende scenario's worden voorgelegd aan de minister waarna mogelijk een planfase en beslissing volgt. De Zuidersluis en Kleine Sluis zitten niet in de scope van het project maar worden op een later moment wel meegenomen in het programma Vernieuwingsopgave van West Nederland Noord	Rijkswaterstaat I.s.m.: ministerie van IenW, Port of Amsterdam (Centraal Nautisch Beheer, Divisie Havenmeester)	Planfase 2024-2026 Realisatie Nog te bepalen. Afhankelijk van gekozen scenario.
SLG 2	Vernieuwing Spui- en Gemaalcomplex Dit betreft de vernieuwing van de spui- en het gemaal in IJmuiden. Het zijn cruciale objecten voor het beheersen van het waterpeilbeheer in het Noordzeekanaal- en Amsterdam-Rijnkanaalgebied. Het project bevindt zich in de planstudiefase. Doel van deze fase is om te komen tot een besluit over een functioneel relevante en uitvoerbare aanpak voor een robuust en toekomstvast Spui- en Gemaalcomplex. Naast de renovatie van het bestaande gemaal wordt ook de uitbreiding van het gemaal, of integrale vervanging verkend om in de toekomst de afvoercapaciteit op peil te houden. Uitvoering van dit voorkeursalternatief zal naar verwachting vanaf 2028 plaats kunnen vinden.	Rijkswaterstaat I.s.m.: ministerie van IenW, Port of Amsterdam (Centraal Nautisch Beheer, Divisie Havenmeester)	Planfase 2024-2026 Start uitvoering 2028

Overzichtsbeeld Water- & bodemsysteem

Eindnoten

1. Ministerie van BZK, Nationale Omgevingsvisie (2020), p. 168
2. Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023), paragraaf 5.1.10 p. 85
3. Zie Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023), paragraaf 5.1.5, p.79-81
4. Op moment van schrijven wordt door de provincie Noord-Holland in de afspraken met het Rijk via het Ruimtelijk Arrangement ingezet om deze afspraak over gemeenschappelijke voorbereiding in de IJmond te agenderen in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL).
5. Bij onderbesteding van middelen uit de eerste tranche van het Gebiedsinvesteringen Netten op zee, bestaat de mogelijkheid om deze landschappelijke voorbereiding te financieren uit overgebleven middelen (zie eerste tranche Gebiedsinvesteringen Netten op Zee, 2024).
6. Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied (2023), p 86, 87, 89.
7. Een aantal van deze projecten zal ook in de IJmond landen.
8. Gegevens in deze paragraaf komen uit de onderzoeksrapportage 'Water voor waterstof' naar de relatie tussen waterbeschikbaarheid en grootschalige elektrolyse. Royal HaskoningDHV in opdracht van de ministeries (voorheen) EZK (nu KGG en EZ) en IenW (9 juli 2024). RAPPORT, Water voor waterstof, Onderzoek naar de relatie tussen waterbeschikbaarheid en grootschalige elektrolyse. Klant: Ministeries van (voorheen) EZK (nu KGG en EZ) en IenW, Referentie: BJ7490-RHD-0002. Status: Definitief/2, Datum: 9 juli 2024, Royal Haskoning DHV
9. Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied 2024, hoofdstuk 6.2.4.
10. Ministerie van KGG levert geen maatwerk aan projecten om te ondersteunen bij het gebruiken van restwarmte. De nieuwe Wet collectieve warmte bevat het 'ophaalrecht' (artikel 6.1) waarin wordt geregeld dat: Een producent van restwarmte die deze warmte ongebruikt terecht laat komen in lucht of water een warmtebedrijf op verzoek van dat warmtebedrijf informatie geeft over "de aard van de restwarmte". Bovendien regelt de implementatie van de EED (Artikel 26) dat bij bedrijven bij het wijzigen van hun vergunningen, of het aanvragen van een nieuwe vergunning, een kosten-baten analyse moeten doen op het beschikbaar stellen van mogelijke restwarmte. Ten slotte zijn er in de SDE++ categorieën opgenomen voor het uitkoppelen van restwarmte.
11. Provincie Noord-Holland, Startnotitie Gezonde Leefomgeving 'Ruimte geven aan een gezonde leefomgeving', Haarlem, mei 2024

Bestuurlijke verantwoording

Bestuurlijk verantwoordelijk voor de NOVEX-aanpak NZKG:

Dirk Beljaarts	Minister van Economische Zaken en Klimaat
Esther Rommel	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland

Op 9 december 2024 is ingestemd met dit product door de publieke partijen van het Bestuursplatform NZKG, de bestuurlijke opdrachtnemer van de NOVEX-aanpak NZKG:

Esther Rommel	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland/ voorzitter
Rosan Kocken	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland/ voorzitter
Hester van Buren	Wethouder gemeente Amsterdam
Suzanne Klaassen	Wethouder gemeente Beverwijk
Beryl van Straten	Wethouder gemeente Haarlemmermeer
Aad Schoorl	Wethouder gemeente Heemskerk
Jeroen Verwoort	Wethouder gemeente Velsen
Stephanie Onclin	Wethouder gemeente Zaanstad
Pieter Taal	Regio ambassadeur Noord West Nederland, ministerie van Economische Zaken
Michiel van Kruijningen	Director Maritime Affairs, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Dit product is op 9 december 2024 onderschreven door de private partijen van het Bestuursplatform NZKG, de bestuurlijke opdrachtnemer van de NOVEX-aanpak NZKG:

Koen Overtoom	CEO Port of Amsterdam
Peter van de Meerakker	Directeur Zeehaven IJmuiden
Tom Eussen	Managing Director Tata Steel

Dit product is bestuurlijk voorbereid in de Bestuurscommissie Ruimte NZKG:

Esther Rommel	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland/ voorzitter
Hester van Buren	Wethouder gemeente Amsterdam
Ali Bal	Wethouder gemeente Beverwijk
Beryl van Straten	Wethouder gemeente Haarlemmermeer
Ani Zalinyan	Wethouder gemeente Heemskerk
Jeroen Verwoort	Wethouder gemeente Velsen
Stephanie Onclin	Wethouder gemeente Zaanstad
Pieter Taal	Regio ambassadeur Noord West Nederland, ministerie van Economische Zaken
Jurgen Geelhoed	Plaatsvervangend Directeur Regio en Ruimte, ministerie van Economische Zaken
Michiel van Kruijningen	Director Maritime Affairs, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Alexia Michel	Afdelingshoofd Zeehavens, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Bregje van Beekvelt	Directeur Netwerkontwikkeling Rijkswaterstaat
Bea de Buissonjé	Lid Dagelijks Bestuur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
Klazien Hartog	Hoogheemraad bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Harry Kortman	Hoogheemraad bij Hoogheemraadschap van Rijnland
Koen Overtoom	CEO Port of Amsterdam
Peter van de Meerakker	Directeur Zeehaven IJmuiden
Albert Kassies	Director New Energy Tata Steel

Colofon

Kernteam:

Ellen van Heest	NOVEX-Coördinator NZKG
William Stokman	Projectleider NOVEX-NZKG
Marlieke Heck	Projectleider voor het Rijk
Yolanda van Diepen	Projectsecretaris
Willem Moolenbeek	MRA-trainee
Martijn Veenstra	Ruimtelijk Ontwerp
Jurjen Tjarks	Ruimtelijk Ontwerp

Met steun van:

Jos Kenter	PosadMaxwan
Peter Paul Witsen	Westerlengte

Dit product is tot stand gekomen met bijdragen van:

Andre Blikman	Ministerie van IenW	Joost Dunselman	Gemeente Zaanstad
Andre van Eijk	Provincie Noord-Holland	Lennart Pompe	Port of Amsterdam
Annebel Dahmen	Port of Amsterdam	Louanne Boeijen	Programmabureau NZKG
Astrid Schouten	Tata Steel	Marcel Steeman	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Barbara Schmitt	Gemeente Velsen	Mare de Wit	Rijkswaterstaat (WNN)
Bas van de Pas	Provincie Noord-Holland	Marjemme van Poelgeest	Programmabureau NZKG
Benjamin van der Linden	Afstudeerder Haagse Hogeschool	Mark Lammertink	Gemeente Haarlemmermeer
Birte Querl	Provincie Noord-Holland / MRA	Merijn Vroonhof	Gemeente Amsterdam
Boris Buffing	Provincie Noord-Holland	Mirte Rozemond	Gemeente Zaanstad
Debby Kostandy	Gemeente Velsen	Nelleke Beerman	Programmabureau NZKG, Provincie Noord-Holland
Donald Voskuil	Tata Steel Nederland	Philip Stohr	Port of Amsterdam
Erwin de Groot	Hoogheemraadschap van Rijnland	Rob Koeze	Waternet / Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
Estee Heg	Gemeente Heemskerk	Rutger Oorsprong	Port of Amsterdam
Els Meines	Projectleider NOVEX-MRA	Saskia Hoogstraten	Gemeente Amsterdam
Femke Swan	Programmabureau NZKG	Stijn Verwoest	Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Fleur Meijer	Provincie Noord-Holland	Tom de Groot	Rijkswaterstaat
Floris Moolhuijsen	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Vera Mulder	Ministerie van IenW
Gonda Ruijterman	Rijkswaterstaat	Wouter Hol	Gemeente Beverwijk
Hans van Wijk	Gemeente Amsterdam	Wouter Pietersma	Ministerie IenW
Helen Nelemans	Omgevingsdienst NZKG		
Hugo Hegeman	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat		
Ingrid Post	Programmabureau NZKG		
Ivon Soldaat	Provincie Noord-Holland		

